Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 238 (4636).
20 ОКТЯБРЬ 1981 й.
СЕШАНБА
Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлади
Баҳоси 2 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

Совет Иттифоқи меҳнаткашлари! Ҳар бир иш жойида меҳнат унумдорлигини, самарадорлиги ва сифатини оширингиз!

(КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ЧАҚИРИҚЛАРИДАН).

ИСТЕЪМОЛ БУЮМЛАРИГА — КЕНГ ЙЎЛ

ЭЛГА МАНЗУР

«Ташхимсельмаш» заводида кенг ассортиментдаги истеъмол буюмларини ишлаб чиқариш йўлга қўйилган. Аҳоли ўртасида шуҳрат қозонган «Ором» деб номланган чой-кофе сервизи, гулдор патнисли металл чойнаклар, қумғонлар, манзарали гулдонлар шулар жумласидандир. Ун биринчи беш йилликнинг дастлабки йилида кенг истеъмол буюмларини ишлаб чиқараётган цех коллективи 2 миллион сўмлик маҳсулот етказиб беради.

СУРАТЛАРДА: гальваника участкасининг илғор бригадири В. Михельман; «Ором» чой-кофе сервизи.

В. Казанцев фотолари. (ЎзТАГ).

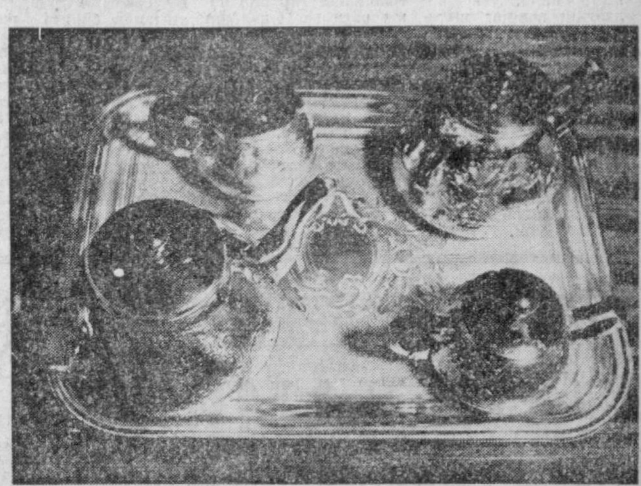

ТОШКЕНТЛИКЛАР «ОҚ ОЛТИН» ДАЛАЛАРИДА

БУГУНГИ КУНДА БАРЧАНИНГ ВА ҲАР БИР КИШИНИНГ АҲИЛЛИК БИЛАН ҚИЛГАН ЗАРБДОР МЕҲНАТИГИНА ИШНИНГ МУВАФФАҚИЯТИНИ ТАЪМИНЛАЙДИ, МЎЛ-ҲОСИЛНИ ЁҒИНСОЧИН БОШЛАНГУНГА ҚАДАР ЙИҒИБ-ТЕРИБ ОЛИШ ИМКОНИНИ БЕРАДИ.

(Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Мурожаатидан).

ЮКСАК МАСЪУЛИЯТ ҲИССИ

Жиззах области. Дўстлик района (телефон орқали). Бу районнинг бир неча хўжаликлари пахтазорларида Тошкентдаги Абу Райҳон Беруний номли политехника институтининг студентлари жавлон урмоқдалар. 12 мингдан зиёд студентдан иборат ҳашарчилар Ленин, Саркисов, Раҳимов, Дадажонов номли, «Комсомол», «Октябрь 50 йиллиги» совхоз далаларида меҳнат қилишяпти.

Студентларнинг катта ғайрат ва шижоати ҳақида олий ўқув юртининг проректори Салриддин ҒУЛОМИДДИНОВ қуйидагиларни маълум қилди:

— Дўстлик районининг хўжаликларида меҳнат қилаётган институтимиз студентлари ҳашар бошланган куниёқ ўз зиммаларига катта мажбурият олиб, ишга киришдилар. Ҳар бир студентнинг ўз зиммасига олган мажбурияти икки минг килограммдан «оқ олтин» дурдонасини териб беришдир. Ўзбекистонимизнинг катта хирмонини яратишда қатнашаётган студентларимизнинг ҳар бири кунига 50—55 килограммдан пахта теришга эришмоқдалар.

Олий ўқув юрти бўйича ҳаммаси бўлиб 1500 тонна дурдона йиғиштириб олиш юзасидан мажбурият олинган.

Пахта теримида институтнинг химия-технология, трактор ва қишлоқ хўжалиги машинасозлиги, тоғ-металлургия факультетлари студентлари катта жонбозлик кўрсатмоқдалар.

Бизнинг профессор-ўқитувчилар ва студентлар коллективимиз республикамиз партия ва ҳукуматининг барча меҳнаткашларга қарата қилган Мурожаатини якдиллик билан кутиб олдилар. Юзлаб дала шийпонида бу Мурожаат фахрланиш туйғуси билан ўқилди ва муҳокама қилинди. Шунга яраша ҳамма ҳашарчи юксак масъулият ҳисси билан бутун кучи ва ғайратини катта ҳосилни йиғиштириб олишга қаратмоқда. Бизнинг бирдан бир ниятимиз Улуғ Октябрь байрами арафасигача зиммамизга топширилган вазифаларни уддасидан чиқишдан иборат.

«Оқ олтин» хирмонига

ЎТГАН ШАНБА ВА ЯКШАНБА КУНЛАРИ РЕСПУБЛИКА БЎЙИЧА 200 МИНГ ТОННАДАН ЗИЁД ПАХТА ТАЙЁРЛАНДИ. АНА ШУ ҲОСИЛНИНГ 150 МИНГ ТОННАДАН КЎПРОҒИ МАШИНАЛАР БУНКЕРИДАН БЎШАТИЛДИ. ЎТГАН ИККИ КУНДА ҚАБУЛ ПУНКТЛАРИГА ҚАРИЙБ 15 МИНГ ТОННА ҚИММАТБАҲО ИНГИЧКА ТОЛАЛИ ПАХТА ТОПШИРИЛДИ.

19 ОКТЯБРГАЧА РЕСПУБЛИКА БЎЙИЧА 4 МИЛЛИОН 276 МИНГ 435 ТОННА ПАХТА ТАЙЁРЛАНДИ. АНА ШУНИНГ 2 МИЛЛИОН 539 МИНГ 292 ТОННАСИ МАШИНАЛАР ЁРДАМИДА ТЕРИБ ОЛИНДИ. 238.221 ТОННА ИПАК ПАХТА ТАЙЁРЛАНДИ.

Республикамиз бўйича 18 октябрь куни 1.70 процент, мавсум бошидан буён 72.23 процент «оқ олтин» тайёрланди.

Жиззах, Хоразм ва Самарқанд областларининг пахтакорлари кунлик ўсишда пешқадамлик қилишмоқда. Ана шу областларнинг деҳқонлари 2,5 процентдан ошириб пахта тайёрламоқдалар.

Пахта тайёрлаш топшириғини мавсум бошидан бери Тошкент области 104,03, Бухоро области 90,01, Жиззах области 85.39, Сирдарё области 83,88, Қашқадарё области 80.64, Наманган области 76,32, Фарғона области 73,56, Сурхондарё области 73.11, Андижон области 63,46, Хоразм области 61.47, ҚҚАССР 50,93, Самарқанд области 50,58 процент бажарди.

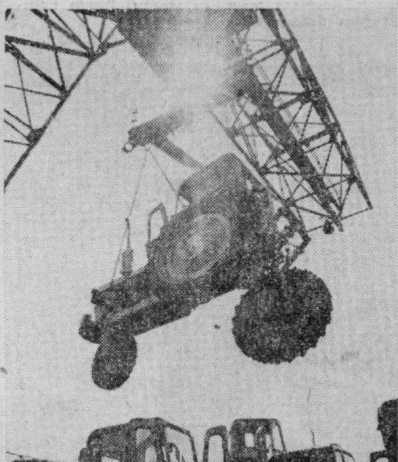

Тошкент трактор заводининг азамат коллективи КПСС XXVI съезди тарихий қарорларини изчиллик билан амалга ошира бориб, қишлоқ меҳнаткашлари учун трактор ва прицеплар, эҳтиёт қисм комплектлари тайёрлаш топшириқларини шараф билан адо этмоқда.

СУРАТДА: қишлоқ меҳнаткашлари учун жўнатилаётган тракторлар туркуми.

М. Нуриддинов фотоси.

ҲИММАТ КЎРСАТИБ

Шаҳримиздаги барча меҳнат коллективлари қатори 2-автомобиль транспорти корхонаси ҳайдовчилари ҳам пахта ҳосилини териб олишда қатнашиш истагини билдирдилар. Корхонанинг 25 ишчиси шу кунларда пойтахт областининг Оққўрғон районидаги «Ленинобод» колхози далаларида қизғин меҳнат қиляпти. Улар ҳар куни колхоз хирмонига уч тоннага яқин «оқ олтин» тўкишяпти.

Шунингдек, автотранспортчилар дам олиш кунларини ҳам самарали ўтказишяпти. Ҳар шанба ва якшанба куни корхонанинг ўттиздан ортиқ ишчиси автобусларда пахтакорларга ёрдам кўрсатиш учун жўнаб кетишяпти. Деҳқонлар пахта ҳосилини йиғиштириб олишда мададкор бўлган транспортчиларнинг ҳимматидан мамнун бўлишяпти.

МЕЛИҚЎЗИНИНГ РЕКОРДИ

Бекобод районидаги Ленин номли колхоз меҳнаткашлари йиллик пахта тайёрлаш планларини пойтахт областида биринчилардан бўлиб бажардилар. Улар ҳар гектар пахтазордан 40 центнердан ортиқ ҳосил олдилар. Ана шу ҳосилни йиғиб-териб олишда уларга шаҳарлик ҳашарчилар катта ёрдам кўрсатишди.

Шаҳримиздаги 1-автобус паркининг бир группа шофёр ва слесарлари ҳам шу кунларда Ленин номли колхозда «оқ олтин» ҳосилининг сўнгги граммларигача териб олиш иштиёқида меҳнат қилишяпти. Пахта теримида, айниқса ҳашарчи Мелиқўзи Эркабоев маҳоратли теримчи эканини кўрсатди. У бир кунда 120 килограмм ҳосилни хирмонга тўкиб, дўстлари ўртасида рекорд натижага эришди. Мелиқўзи билан бир сафда меҳнат қилган шофёр Г. Аҳмедов ва слесарь А. Алимуҳамедовлар эса юз килограммдан пахта теришяпти.

БИР САФДА

Ўзбекистоннинг улкан «оқ олтин» хирмонини тезрок уюш учун олиб борилаётган умумхалқ курашда пойтахтимизнинг Октябрь районидаги корхоналар ва ташкилотларнинг вакиллари ҳам иштирок этишяпти. Район вакиллари оталиқдаги Жиззах область Дўстлик райони пахтакорлари билан бир сафда туриб «оқ олтин»ни териб олишда катта ёрдам беришмоқда.

Оталиқ ёрдами кўрсатиш бўйича ўзаро шартномага мувофиқ «оқ олтин» йиғим-терими мавсуми бошланиши арафасида Октябрь райони меҳнаткашларининг вакиллари Дўстлик райони далаларига етиб боришди. Улар техникани йиғим-теримга шайлашга ёрдам кўрсатиб, дала шийпонларини жиҳозлашга катта ёрдам кўрсатдилар. Ҳозир оталиқдаги хўжаликларда 52 слесарь, 8 та электр пайвандчи иш олиб боряпти. Бундан ташқари, 7 та автолетучка 21 юк машинаси, 7 та бензовоз, 2 та самосвал ва бир бульдозер ҳам пахта далаларига чиқарилди.

Райондаги Қишлоқ хўжалик министрлиги, сув хўжалиги, автомобиль транспорти министрликлари, давлат таъминот комитети ва бошқа корхоналар оталиқдаги хўжаликларга ишчи кучи, эҳтиёт қисмлар, жиҳозлардан ёрдам беришмоқда. Шу билан бирга райондаги Тошкент политехника институтининг 12 мингга яқин студенти ҳам Дўстлик райони пахтазорларида «оқ олтин» теримига сафарбар этилган.

КЎМАКДОШЛАР

Яқинда матбуотда эълон қилинган Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг республика коммунистлари ва комсомоллари, колхозчилари, совхоз ишчилари, механизаторларга, қишлоқ хўжалиги раҳбарлари ва мутахассисларига, барча меҳнаткашларига Мурожаати 1-Тошкент индустриал педагогика техникуми ўқувчиларини ҳам янада руҳлантириб юборди. Кўмакдошлар ҳозирги кунда Тошкент областининг Бўка районидаги «Кўкорол» совхози пахтазорларида олтинпазлар етиштирган мўл ҳосилни йиғиб-териб олишда фидокорона меҳнат қилмоқдалар.

Айниқса, Мурожаатдаги «Бугун республиканинг ҳар бир аҳолиси — колхозчи ва ишчи, ёзувчи ва олим, инженер ва педагог, хизматчи ва студент, врач ва уй бекаси ҳосилнинг тақдирига шахсан дахлдор эканлигини англаб олиши, «оқ олтин» учун жангдаги ўз ўрнини виждон амри билан белгилаши, жони-тани билан пахтакор бўлиши керак» деган сатрлари техникум студентларини янада жасорат кўрсатиб ишлашга даъват этмоқда.

Шу кунларда техникумнинг 700 кишига яқин азамат кўмакдошлари совхоз ишчилари билан ёнма-ён туриб ишлаб, кунига хўжалик хирмонига 40—45 тоннагача дуржавоҳир тўкмоқдалар. Улар Мурожаатга жавобан теримнинг сўнгги кунигача суръатни бўшаштирмай совхоз етиштирган мўл ҳосилнинг бир граммини ҳам нес-нобуд қилмай йиғиштириб олишга аҳд қилишган.

Э. ТЎЛАГАНОВ.

ДОЛЗАРБ ДАМЛАР

БУГУН

«Ташсельмаш» заводида йил бошидан бери конвейердан тушириб олинган «зангори кема»лар 7800 тага етди. Завод меҳнаткашлари республикамиз пахтазорларида давом этаётган йиғим-теримнинг муваффақиятини техника ҳал этишини яхши ҳис этиб, ҳозир ҳар вақтдагидан зўр ғайрат билан меҳнат қиляптилар. Айниқса корхонанинг 3- ва 10-цехлари коллективлари «СССР ташкил топган куннинг 60 йиллигига — 60 зарбдор хафта!» шиори остида зўр ғайрат билан меҳнат қилишяпти. 10-пресслаш ва тайёрлаш цехи йиғувчи-слесарлар бригадири Бурхон Идрисхўжаев, 15-механика йиғув цехи токарь-автоматчилар бригадаси бошлиғи, КПСС XXVI съезди делегати Юрий Степаненконинг шонли юбилей шарафига олган катта мажбуриятларини завод партия комитети маъқуллади. Жумладан, Юрий Степаненко ўн биринчи беш йиллик топшириғини 3,5 йилда бажаришга ваъда берди. Ҳозир у ваъдага яраша меҳнат қиляпти.

10-цехнинг пешқадам ишчиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Маҳмуд Мўйдинов эса шу кунларда 1982 йилнинг июль ойи ҳисобига маҳсулот топширяпти. У меҳнат ғайратини тобора ошириб, завод коллективининг бу йил пахтакорларга 9,5 мингта «зангори кема» етказиб беришдек олийжаноб мақсадининг амалга оширилишига муносиб ҳисса қўшиш ниятида.

ПАХТАКОРЛАРГА АТАЛГАН

1-пойафзал фабрикасининг 4—5-цехларида шу кунларда ишчилар дам олиш кунларисиз ҳам конвейерлар ёнида туриб меҳнат қилишяпти. Республикамизнинг бепоён пахтазорларида йиғим-терим мавсуми бошланиши билан бу цехларнинг ишчилари меҳнат вахтасига туришди ва дам олиш кунларисиз ишлашга аҳд қилишди. Чунки бу цехларда далада меҳнат қилаётганлар учун аталган кирза этиклар тайёрланади. Ҳозир корхонада қарийб 500 га яқин киши шу маҳсулотни ишлаб чиқариш билан банд.

БУГУН

фабрикада сентябрь ойи бошидан бери ишлаб чиқарилиб, қишлоқлардаги савдо тармоқларига юборилган кирза этиклар сони юз мингтага етди. Фабрика коллективи ҳар куни бу маҳсулотдан икки минг — икки минг икки юзта тайёрлаб беряпти.

Пойафзалчилар пахта йиғим-теримида ҳам фаол иштирок этишяпти. Фабриканинг 60 ишчи ва хизматчиси мана 20 кундирки, Оққўрғон районидаги «Ленинобод» колхозида ҳашарда қатнашяпти. Бу ҳашарчилар шу кунгача 30 тоннадан ортиқ «оқ олтин»ни хирмонга тўкишди.

Бундан ташқари ҳар шанба ва якшанба кунлари 50—60 ҳашарчи Янгийўл районининг хўжаликларига ёрдам бергани боришяпти. Пахтакорлар пойафзалчиларнинг беминнат ёрдамидан ғоят хурсанд.

ПОЙТАХТИМИЗ МЕҲМОНЛАРИ

Югославия Социалистик Федератив Республикасининг биродарлашган Скопле шаҳридан келган меҳмонлар Тошкент шаҳри ва областининг диққатга сазовор жойлари билан танишишни давом эттирмоқдалар. Улар Халқлар дўстлиги, санъат ва амалий санъат музейларида бўлдилар, Ўзбекистон халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмасини, метрополитенни бориб кўрдилар, бадиий буюмлар фабрикаси касаба союз ташкилотининг фаолияти билан батафсил танишдилар, ишчилар билан учрашдилар.

Шунингдек, меҳмонлар область касаба союз активининг ишида иштирок этдилар.

Делегацияни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзоси, Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитетининг биринчи секретари У. У. Умаров қабул қилди.

Бугун меҳмонларнинг визити ниҳоясига етади.

Шаҳрим—фахрим

ХИЁБОН БАРПО ЭТИЛАДИ

Шу кунларда Фрунзе райони ободонлаштириш бошқармасининг ишчилари қизғин меҳнат қилишяпти. Айниқса Марказий бозорнинг эски ўрнида барпо этилган хиёбонни кўкаламзорлаштириш тезкорлик билан олиб борилипти. Янги хиёбоннинг умумий майдони 1,2 гектардан ортиқ бўлиб, унга гул ва дарахт кўчатлари ўтқазилмоқда. Сайргоҳ йўлкалар қурилмоқда.

Янги қурилган Марказий бозор атрофлари ҳам ободонлаштириляпти. Бу ерда ҳамшаҳарларимиз учун қатор қулайликлар яратиб берилипти. Жумладан, ҳозир бозор ёнида 500 квадрат метрли автомобиль қўйиш жойи барпо этиляпти.

ТОНГГИ ГАЗЕТАЛАРДА

◆ КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети номидан ўртоқ Войцех Ярузельскийни Польша Бирлашган ишчи партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари этиб сайланганлиги муносабати билан табриклайди.

◆ КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов «Тинчлик ва социал тараққиёт учун» мавзуида Москвада ўтказилган биринчи Совет— Африка илмий-сиёсий конференциясида қатнашган Африка қитъасидаги бир қанча мамлакатларнинг республикамизга келган таниқли сиёсий ва жамоат арбобларини 18 октябрь куни қабул қилди.

◆ САНЪАТ ЯНГИЛИКЛАРИ

ЁШ ТОМОШАБИНЛАР УЧУН

БУГУН

республика қўғирчоқ театрининг ижодий коллективи француз классик ёзувчиси Виктор Гюгонинг «Хўрланганлар» романи асосида янги постановкани тайёрлашга киришди.

Ёш томошабинлар ана шу спектакль воситаси билан Париж Коммунасининг қаҳрамонлари— кўча боласи— Гаврош ва унинг дўстлари, катта ўртоқлари билан яқиндан танишадилар. Саҳна асарларининг эскизларини москвалик рассом М. Ушац безаган.

ЯНГИ ҚУВУР АРИҚ

Тошкент механизациялашган кўчма колоннаси қурилиш-монтаж ишлари йиллик планини бажарди: 43 километр қувур ариқ қурилиб 45 та қудуқ пармаланди. Бу республика яйлов мелиорация-қурилиш бирлашмасида энг юқори кўрсаткичдир. Колонна Тошкент областининг шимолий-ғарбий зонасида кўп километрли узунликдаги қувур ариқ барпо этмоқда. Келгуси йили Чирчиқ дарёси яқинида Сергели районида пармаланган артезиан қудуқларидан қувур ариққа сув оқизилади.

Евгений Лошчинин ва Темирхон Фотиҳов бошлиқ қувур ётқизувчилар илғор бригадалари, Риф Сафин бошлиқ пармаловчилар бригадаси ва коммунист Владимир Ли бошлиқ насосларни монтаж қилиш участкаси звеноси Улуғ Октябрнинг 64 йиллиги шарафига меҳнат вахтасида туриб ишламоқдалар.

(ЎзТАГ).

ШАРҲЧИ САТРЛАРИ

СССР—Япония: яхши қўшничилик самараларини асраб қолиш керак

Бундан чорак аср муқаддам 1956 йилнинг 19 октябрь куни Москвада имзоланган қўшма декларация натижасида Совет Иттифоқи билан Япония ўртасида дипломатия муносабатлари тикланган эди. Фашистлар Германияси билан милитаристик Япония бошлаган уруш туфайли муносабатлар узилиб қолган эди. Қўшма декларация имзоланиши билан мамлакатларимиз ўртасидаги уруш ҳолатига хотима берилиб, турли соҳаларда тенг ҳуқуқли ва ҳар икки томон учун фойдали ҳамкорлик йўли очилди.

Мана шундай ҳамкорлик урушдан кейинги йилларда ҳақиқатан ҳам ривожланиб борди. Дастлабки 25 миллион доллардан иборат савдо обороти ҳар иккала мамлакат ўртасида миллиардлаб долларга етди, қисқа муддатли битимлардан беш йиллик битимлар сари аста-секин қадам қўйилди. Бош шартномалар негизида СССРнинг шарқий районларида компенсация асосида кенг кўламдаги иқтисодий ҳамкорлик муносабати, айни вақтда сиёсий алоқалар, илмий техника ва маданий, спорт ва бошқа соҳадаги алоқалар ривожланди.

Аммо бундай жараён Япониядаги ва чет эллардаги баъзи кимсаларга ёқмади. Душман кучлар 1960 йилдаёқ шу жараённинг йўлида дастлабки тўсиқларни вужудга келтирдилар. Япония билан АҚШ ўртасида «Хавфсизлик шартномаси» номи билан СССРга қарши қаратилган ҳарбий-сиёсий иттифоқ тузилди. Кейинчалик Япония билан Хитой ўртасида ҳам бизнинг мамлакатимизга қарши қаратилган «Тинчлик ва дўстлик тўғрисидаги шартнома» имзоланди. Мана шу икки шартноманинг тузилганлиги Узоқ Шарқда ва Шарқий Жанубий Осиёда халқаро муносабатларда салбий омилга айланди. Бу шартномалар ташқи сиёсатда Япониянинг мустақилликдан маҳрум бўлишига, АҚШ империалистлари билан Пекин гегемончиларининг хатарли режалари таъсирига тобора берилиб кетишига сабаб бўлди. 80-йилларнинг бошларида АҚШнинг конфронтация сиёсатига ўтиши ва зўр бериб қуролланиши натижасида Япония ҳарбий қудратга эга бўлишни ман этган ўз конституциясини писанд қилмай, ҳарбий тайёрgarликни кучайтира бошлади. Мамлакатда Советларга қарши компания авж олдирилмоқда. Реваншчилик майллари кучайтирилмоқда, Узоқ Шарқдаги урушдан кейинги чегаралар шубҳа остига олинмоқда. Айни вақтда Совет —Япония алоқалари ва ҳамкорлиги ҳам қисқартирилмоқда.

Бундай йўл Совет-Япония муносабатларининг жуда совуқлашувигагина олиб келмай, айни вақтда Японянинг обрў-эътиборига, унинг миллий манфаатларига ҳам катта зарар етказди, уни Вашингтон билан Пекиннинг авантюраларига кўр-кўрона қатнашишга ва бинобарин бу авантюраларнинг барбод бўлиши жафосини тортишга ҳам мажбур этди.

Япониянинг соғлом фикр юритувчи доиралари шу йўлнинг давом эттирилиши мамлакат бошига қандай оқибатлар келтиришини биладилар. Мана шунинг учун ҳам сентябрь ойининг охирларида Нью-Йоркда СССР билан Япония ташқи ишлар министрлари учрашганларидан кейин «Майнити» газетаси «Япония СССР билан муносабатларини тартибга солади ва кескинликни юмшатишда ташаббус кўрсатади» деб ишонч билдирди. Дарҳақиқат, Осиёда ва бутун дунёда кескинликни юмшатишнинг тақдири кўп жиҳатдан Совет-Япон муносабатларининг бундан кейин қайси йўлдан ривожланишига боғлиқ бўлади. Совет Иттифоқига келганда шуни айтиш керакки, Япония билан чинакам яхши қўшничилик муносабатларини ривожлантириш йўли бизнинг принципиал йўлимиз бўлиб қолаверади.

А. БИРЮКОВ,
ТАСС шарҳловчиси.

• ПАРТИЯ ТУРМУШИ: ИДЕОЛОГИЯ ВА ҲАЁТ

ТАЪСИРЧАН ВОСИТА

Партиямиз XXVI съездидан сўнг идеология ишининг кўпгина участкалари ва соҳаларини қайта қуриш юзасидан ишлар олиб бориляпти. «Шунга эришмоқ керакки, — деган эди ўртоқ Л. И. Брежнев съездда қилган Ҳисобот докладида, — идеология ишининг мазмуни актуалроқ бўлиб қолсин. Бу ишнинг формалари эса совет кишиларининг замонавий талаб-эҳтиёжларига жавоб берсин. Шундан келиб чиқиб, бирлашмамиз партия комитети пропаганда ва агитациясининг конкретлиги ва ишчанлиги, унинг ҳаёт билан, хўжалик ва сиёсий вазифаларни ҳал этиш билан алоқаси кучайтирилди. Энг муҳими, ҳар бир кишининг план ва социалистик мажбуриятларни бажаришда шахсий иштирокини, ўзи қилаётган ишнинг ижтимоий моҳиятини чуқур англашига эришяпмиз.

КПСС Марказий Комитетининг «Идеологик, сиёсий-тарбиявий ишларини янада яхшилаш тўғрисида»ги қарорида оммавий информациянинг меҳнат коллективлари энг яхши ютуқларини жонли ва тушунарли кўрсатиб бериш, пропаганда қилиш ва бошқа вазифалар қўйилган эди. Шу жумладан, оғзаки сиёсий агитация, кўргазмали агитациянинг ролини ошириш кераклиги уқтириб ўтилган эди.

Ғоявий-тарбия в и й ишни янада такомиллаштириш — партия ташкилотимизнинг энг муҳим вазифасидир. Бирлашмамиз партия комитети кўргазмали агитация воситаларидан меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашнинг, план ва социалистик мажбуриятларнинг муддатидан илгари бажаришни идеологик жиҳатдан таъминлашнинг таъсирчан воситаси сифатида фойдаланяпти. Ҳозирги вақтда кўргазмали агитация КПСС XXVI съезди қарорларини ихчам шаклда конкрет пропаганда қилишда, унинг ғояларини ҳар бир киши онги ва қалбига сингдиришда, коллективни янги меҳнат зафарларига чорлашда катта роль ўйнаяпти. Партия комитети бу ишни изчил аниқ мақсадга қаратиб, ғоявий мазмуни ва бадиий савиясига эътибор берган ҳолда олиб боряпти.

Масалан, бирлашмамизда кўргазмали агитациянинг комплекс тематик плани тузилган. Унинг асосида нималар ётади? Бирлашма олдида турган вазифалар бу планда тўла акс этган. Шу асосда ҳар бир цех, бўлим ва участканинг конкрет вазифалари белгилаб олинган. Бирлашма партия комитети қошида кўргазмали агитация бўйича совет иш олиб бормоқда. Унинг составида партия, касаба союз, комсомол комитети вакиллари, бирлашманинг раҳбар ходимлари, инженерлар, рассомлар бор. Бу совет тузилган тадбирларнинг қандай бажарилаётганини назорат қилиб бормоқда. Корхона территориясини, цехларни қандай безаш бўйича таклифларни ўрганиб, мақбул топилган эскизларни тавсия этмоқда. Бу совет кўргазмали агитация бўйича тез-тез кўрик-конкурслар уюштиряпти. Цех ва бўлимларнинг идеология активлари, рассом-безатувчилар билан семинар машғулотлари ўтказяпти. Бу ўринда социалистик мусобақа оммавийлиги ва ошкоралигини таъминлашга қаратилган тадбирлар диққатга сазовордир. Стенд ва мусобақа экрани, «Чақмоқ»-лар, фоторепортажлар коллектив фаолиятининг долзарб масалаларини ёритиб бормоқда.

«Ўн биринчи беш йилликда СССРнинг иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг асосий йўналишлари» мавзусида корхона территориясида 14 та панно ўрнатилган. Энг кўзга кўринарли жойларда корхона, цех ва участкаларнинг мажбуриятлари акс эттирилган. Ҳар куни завод стендида кечаги кун натижалари ёритиб бориляпти. Бу эса ҳар бир кишига мусобақа натижаларидан хабардор бўлиш ва натижаларни таққослаб кўриш имконини беряпти.

Йил бошларида идеология ишига комплекс ёндошиш юзасидан бир неча йиғилишлар ўтказдик. Уларда Ў. Султонов, М. Лопатников, Т. Новожилова сингари кўплаб коммунистлар ўзларининг қимматли фикр ва мулоҳазаларини билдиришган эди. Масалан, КПСС Марказий Комитетининг «Идеологик, сиёсий-тарбиявий ишларни янада яхшилаш тўғрисида»ги қарорида аҳоли яшайдиган жойларда, умумий ётоқхоналарда ғоявий-тарбиявий ишларни жонли ва мароқли олиб бориш кераклиги уқтириб ўтилган эди. Шуни ҳисобга олиб, биз авиасозлар шаҳарчасидаги турар-жой массивларида 15 та йирик панно ишлаб чиқдик. Масалан, улар орасида «Меҳнатга шон-шарафлар!». «Тошкентни коммунистик меҳнат, юксак маданият ва намунали жамоат тартиби ўрнатилган шаҳарга айлантирамиз» паннолари, партия XXVI съезди қарорларини амалга оширишга бағишланган панно ўрнатилди. Ҳар бир ЖЭК территорияси стендлар, плакат ва шиорлар билан безатилган. Ҳатто чкаловликларнинг дам олиш зонаси, пионер лагерларини кўргазмали агитация воситалари билан безатиш юзасидан ҳам тадбирлар кўрилди.

Съезддан сўнг кўргазмали агитациянинг ранг-баранг воситалари пайдо бўлди. Съезд қарорларига бағишлаб паннолар, плакат-варақалар туркуми тайёрланди. Уларда КПСС XXVI съезди делегатлари ва ишлаб чиқариш илғорлари ҳамда новаторларининг ватанпарварлик ташаббуслари акс эттирилди. Меҳнат ва давлат интизомини мустаҳкамлаш, топширилган иш учун масъулиятни ошириш, иқтисод ва тежамкорлик масалалари ҳам кўргазмали агитация воситалари орқали ихчам формаларда ёритиляпти.

Кўргазмали агитация меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашнинг муҳим воситаси эканини яхши биламиз. Шунинг учун ҳам унинг шаблонга айланиб қолмаслиги, «расмий» услубда бўлмаслигига биринчи галда аҳамият беряпмиз. Бутун мақсад жонли ва оммабоп формаларни қидириб топишга, ишчи-хизматчиларнинг онги ва туйғуларига тез таъсир кўрсатадиган далиллар келтиришга, қисқаси, идеология ишининг барча форма ва методлари ишлаб чиқариш билан, коллективнинг шу кунлардаги вазифалари билан узвий боғлаб олиб борилишига интиляпмиз. Натижа чакки бўлмаяпти. Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Назрулла Маннопов Тамара Маклеева сингари ўнлаб илғорларга эришаётганлар сафи кун сайин кенгайиб боряпти.

А. АББОСОВ,
В. П. Чкалов номидаги авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси партия комитети секретарининг ўринбосари.

Бугун Тошкент тўқимачилик комбинатида

МЕҲНАТДА КАМОЛ ТОПГАН

ҲАМИША ЁРДАМГА ШАЙ

Бўйи олти метр, эни икки ярим — уч метр келадиган хона. Эшикдан кираверишда алоҳида жойда уч-тўрт қиз патронларда чала қолган ипларни ажратиб олишяпти. Ичкарида, хонанинг сўл томонида девор атрофини гир айлантириб электромоторлар тартиб билан териб қўйилган. Хона ўртасидаги катта столда ҳам иккита мотор турибди. Хонанинг ичи ниҳоятда димиқиб (исиб) кетганди. Хонанинг иссиқлигига қарамай, коржома кийиб олган Абдуқаҳҳор ака ремонтталаб моторнинг чулғамларини, подшипникларини диққат билан текширмоқда. Яроқсиз подшипнигини чиқариб олиб, ўрнига янгисини мойлаб қўймоқда. Унинг бошидаги дўппи мой қўллари билан ушлайверганидан ялтираб кетганди. Хона ичи иссиқ бўлса-да, унинг манглайида йилт этган тер нишонаси кўринмасди.

Йигирув машиналарининг тепасига металл линиялар ўрнатилган. Мазкур линиялар устида урчуқларни чангдан тозалаб турувчи аппаратлар ҳаракат қилиб юради. Ана шундай 30 та аппарат йигирув цехидаги барча машиналар устида ҳаракат қилиш билан бирга, урчуқ толаларига қўнмоқчи бўлган чанг (пахта) зарраларини сунъий шабада билан ҳайдайди. Натижада тола узилмай, калава тез тайёр бўлади. Калава олий навли, баракали маҳсулотга айланади. Аппаратнинг ишлаш принципи шу асосда қурилган.

Абдуқаҳҳор ака Содиқов 31 йилдан бери шу фабрикада монтёрлик касбини эъзозлаб келмоқда. Бу йиллар унга жуда катта ҳаёт сабоғини, салмоқли иш тажрибасини берди. Монтёрлик кўринишдан осон туюлсада, ниҳоятда мураккаб, хавфли касб. Эгасидан ҳушёрликни, қатъийликни талаб қилади.

— Қўлга диплом олган киши ўзини мутахассис деса, хато қилади, — дейди Абдуқаҳҳор ака салмоқ билан. — Ўқиш бошқа, иш бошқа экан. Назарий билимни амалда қўллаш учун ҳам имтиҳондан ўтилади. Ишлаб чиқариш имтиҳонидан ўтолган мутахассисгина бу касбда ишлай олади.

Дарвоқе, Абдуқаҳҳор ака ҳақ гапни айтди. Дастлаб иш тажрибасини у навбатчилар бригадасида ўрганди. Бу бригадада асосан электромеханикага оид билимларни тўлиқ билган, ишлаб чиқариш тажрибасига эга бўлган монтёрлар ишлайди. Навбатчилар бригадасини постда турувчи посбонлар деса ҳам бўлади. Бригадалар туну-кун ишлайди. Албатта, улар ҳар сменада алмашиб туришади. Йигирув машиналари эса тўхтовсиз— ўн олти соат, баъзи кунлари йигирма тўрт соат ишлайди. Бундай пайтларда электромонтёрнинг бир меъёрда ишлашини таъминловчи махсус прибор (пускатель) ишдан чиқади, контактлар орасида изоляция ҳосил бўлиши, онда-сонда мотор қуйиш ҳоллари бўлади. Иш пайтида бўладиган бундай ҳолларни тез ва соз бартараф қилиш керак. Шунинг учун навбатчи монтёрлар ҳамиша ёрдамга шай турадилар.

А. Содиқов 13 йил навбатчи монтёр бўлиб ишлаб, катта тажрибага эга бўлди. У иш тажрибасига эга бўлибгина қолмай, балки унинг характерида яхши фазилатлар шаклланди, камол топди. У ҳар бир кишига очиқ чеҳра, ширин сўз билан муомала қилади. Лекин ишёқмасларни жинидан баттар ёмон кўради. Шунинг учун ёшлар ҳам, катталар ҳам уни чуқур ҳурмат қилишади.

1965 йилдан бошлаб ёритгичларни созловчи (ремонт қилувчилар бригадасига етакчилик қила бошлади. Бу бригада асосан фабрика цехларидаги ёритгичларнинг нормал ишлашини назорат қилади. Ильич нурларидан кундузедек чарогон бўлган цехларда ишчилар қувноқ кайфият, кўтаринки руҳ билан ишлайдилар. Шубҳасиз, бунинг замирида ана шу бригаданинг меҳнати, масъулияти ётади. Абдуқаҳҳор ака ёшлар билан ишларкан, уларнинг руҳиятини билишга, характерига хос тарзда муомала қилишга интилади.

Отабек Машарипов, Владимир Штинов, Рафаэль Амаев, Зулфиқор Қуралбоев сингари ёшлар А. Содиқовнинг ғамхўрлиги туфайли ўз йўлларини тўғри танлаб олдилар.

1970 йили электриклар бўлими раҳбарлари Абдуқаҳҳор акага электр қувватли линияда ҳаракат қилувчи чанг тозалагич аппаратларни назорат қилишни топширишди. Раҳбарларнинг А. Содиқовга бўлган бу катта ишончи унда масъулият ҳиссининг янада ошганлигидан далолат эди. Чунки, йигирувчиларнинг сифатли ҳамда мўл маҳсулот ишлаб чиқариши кўп жиҳатдан линия бошқарувчисига ҳам боғлиқ-да.

Фабрика дирекцияси ва касаба союз ташкилоти илғор ишчиларни ва ветеранларни мунтазам рағбатлантириб туради. Шу жумладан А. Содиқов ҳам маъмурият ва касаба союз ташкилотининг мақтов ёрлиқлари, пул мукофотлари, қимматбаҳо совғаларини олишга муносиб бўлди.

Ўн биринчи беш йиллик дастлабки йилининг якунланишига саноқли ойлар қолаётган бир паллада Тошкент тўқимачилик комбинати ишчилари, инженер-техниклари ва хизматчилари бор имкониятларни ишга солиб, салмоқли ютуқларни қўлга киритяптилар.

Учинчи йигирув фабрикасининг қалби пок, нияти холис ишчиси Абдуқаҳҳор ака ва унинг ҳамкасблари электр қувватини тежаш, техникани тўла қувват билан ишлашини таъминлаш борасида ибратли ишларни амалга оширмоқдалар. Коллектив ютуғига улуш қўшишда А. Содиқов ҳам ҳормай-толмай тер тўкмоқда.

С. ЖЎРАБОЕВ.

Коммунистик меҳнат зарбдори В. Урванцева бир неча йилдан бери «Малика» трикотаж ишлаб чиқариш бирлашмасининг 2-филиалида самарали меҳнат қилиб келади. Бу илғор тикувчи беш йиллик план-топшириқларини уч ярим йилда бажаришга аҳд қилган.

• • •

Фотообъективда жонажон шаҳар. Ленин проспектидаги баланд бинолардан бири.

М. Нуриддинов фотолари.

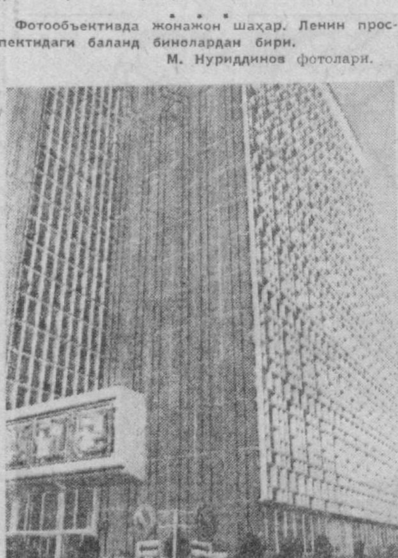

• КИМ БЎЛСАМ ЭКАН?

ҲУНАР МАСКАНИДА

Бундан икки йил муқаддам Акмал Икромов райони халқ маорифи бўлими ташаббуси билан мактаб ўқувчиларини касб танлашга йўллаш ва меҳнат таълими бўйича мактаблараро ўқув-ишлаб чиқариш комбинати ташкил этилган эди. Биринчи навбатда етти хил касб: тикувчи-моторист л и к, автослесарлик, қурилмаларни созловчи слесарь, миллий музика асбобларига жило бериш дастгоҳчиси, боғча тарбиячилари ва кичик ҳамширалар тайёрлаш ҳамда нон ва нон-булка маҳсулотлари ишлаб чиқариш цехларининг мутахассис ишчиларини тайёрлашга аҳамият берилди. Уч цехда йигитларга, тўрт цехда қизларга касб-ҳунар ўргатила бошланди.

Район партия ва совет ташкилотлари комбинат цехларини меҳнат таълими бўйича ўқув-ишлаб чиқариш машғулотлари ва практикасига мослаб жиҳозлаш учун оталиқ ташкилотларни белгилашди. Уларнинг кўпчилиги комбинатнинг ривожи учун ҳар жиҳатдан катта ёрдам беришди ва ғамхўрликни давом эттиришмоқда. Мазкур 2-комбинатга райоННинг «Октябрь» массивидаги ўрта мактабларнинг 9- ва 10-синф ўқувчилари бириктилди. Улар график бўйича галма-гал ҳафтада бир марта олти соат мобайнида машғулот ва тажриба ўтказишиб, ҳам назарий, ҳам амалий кўникма олмоқдалар.

Яқинда иш бошлаган нон-булка кондитер цехида бўлганимизда цех бошлиғи ва катта мастер Дилбар Раҳматуллаева, унинг ўринбосари кичик уста Баҳодир Нодирхоновлар назарий машғулот ўтган қизларнинг амалий фаолияти учун ҳамма шароитни яратиб беришаётгани гувоҳи бўлдик.

Қизлар ўзлари севиб танлаган нон-булка-кондитерчилик касбини астойдил, қунт билан ўрганишмоқда. Ун элашдан то тайёр маҳсулот ишлаб чиқаришгача бўлган асосий жараёнлар синфда назарий билим олишдан бошланади. Ушбу мураккаб жараённи олий маълумотли мутахассис Сурайё Аббосова 9-синф ўқувчиларига, Насиба Абдураззоқова 10-синф ўқувчиларига ўргатишяпти.

Цехдаги барча иш жараёнлари механизмлар, автоматлар ёрдамида бажарилади. Мутахассислар назарий билимларни кўргазмали қуроллар, қолиплар, макетлар асосида олиб боришяпти. Янгийўл озиқ-овқат техникумининг нон, нон-булка-кондитер бўлимини битирган, тажрибали технолог Наила Аҳмедова ўқувчиларга цехда парҳез нон, булкалар, печенний тайёрлашни ўргатмоқда.

Ана шундай пухта рецептлар бўйича ҳозир етти хил нон ва нон-булка маҳсулотлари ишлаб чиқарилмоқда. Нон, нон-булка ва кондитер ўқув цехи ҳозирги куннинг ҳамма талабларига жавоб беради. Бу цехни шаҳар нон-булка-кондитер комбинати коллективи оталиққа олган. Ҳафта ва ой сайин пухта касб эгаллаётган истеъдодли қизлар малакалари ва тажрибаларини астойдил ошириб бормоқдалар. Улар ҳозир ҳар куни 600-700 килограмм маҳсулот ишлаб чиқаришмоқда. Бу маҳсулотларга талабгор магазинлар сони ҳам ошиб бормоқда. Бу цехда ҳозир ўнта ўрта мактабнинг 150 ўқувчиси ҳунар ўрганмоқда. Мактаб маъмуриятлари, район халқ маорифи бўлими, мактабларнинг комсомол ташкилотлари 2-комбинатга яқиндан ёрдам кўрсатишмоқда.

Бу ерда ҳунар-касб ўрганаётган ўқувчилар икки йил ўқиб ва ишлаб, ўрта мактабни етуклик аттестати билан битиришади ҳамда Ўзбекистон ССР Маориф министрлиги тасдиқлаган ихтисос гувоҳномасини ҳам олишади. Ўтган йили комбинатда таълим олган ўқувчиларнинг кўпчилиги биринчи ва иккинчи разряд олишди.

2-комбинатда таълим олган ўқувчиларнинг 148 нафари ҳозир эгаллаган касблари бўйича корхоналарда ишлашмоқда, 86 нафари эса 5 ва 127-ҳунар техника билим юртларида юқори разряд олиш учун ўз малакаларини оширишмоқда.

Ҳозир комбинатда 1982 ўқувчи қўшимча меҳнат таълимини олмоқда. Шулардан 964 нафари етуклик аттестати устига ихтисос гувоҳномаси олиш учун бел боғлаган. Бу фактлар йил сайин ўқувчиларнинг ҳунарга ҳаваслари зўрайиб бораётганидан далолатдир. Комбинатнинг истиқболи порлоқ. Тез орада икки йиллик меҳнат таълимини олувчилар 2500 нафарга етади. Ҳар йили 18 касб бўйича ўрта ҳисобда 1200 ўқувчи ихтисос гувоҳномаси олади ва халқ хўжалигида меҳнат қилишади.

Комбинатда ҳунар ўрганаётган мактаб ўқувчиларининг ҳам ҳунар эгаллаётганлиги, ҳам ўрта маълумот тўғрисида аттестат олиб, мактабдан тайёр касб эгаси бўлиб чиқаётганлиги уларнинг ўзлари ва ота-оналарини ҳам қувонтирмоқда.

Ушбу комбинатни янги ишлаб чиқариш биноси билан таъминлаш масаласи ҳал этилса, нур устига нур бўларди.

О. АЮПОВ,
Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган маданият ходими.

ЖАҲОН ОЙНАСИ

ТАСС МУХБИРЛАРИ ХАБАР ҚИЛАДИЛАР

МАШҒУЛОТ БОШЛАНДИ

СОФИЯ. БКП партия маорифи тармоқларининг барча бўғинларида янги ўқув йили «КПСС XXVI съезди — коммунистик қурилиш назарияси ва практикасини ривожлантиришга қўшилган янги ҳисса» деган мавзудаги машғулотлар билан бошланди. Бир миллиондан зиёд коммунистлар ва партиясиз активлар ўқишга киришдилар.

Бу йил партия ўқуви системаси учун алоҳида хусусиятга эга, деди ТАСС мухбири билан суҳбатда БКП Марказий Комитети пропаганда ва агитация бўлимининг мудири Л. Причкапов. Асосий диққат-эътибор 80-йилларга социал-иқтисодий ривожланишнинг улуғвор планларини белгилаган БКП XII съезди ва КПСС XXVI съезди қарорларини чуқур ўрганишга қаратилади. Бу материалларни ўзлаштириш съездларнинг қарорларини амалга ошириш, беш йиллик топшириқларини тўла ва ошириб бажариш соҳасида меҳнаткашлар коллективлари олдида турган конкрет вазифалар билан мустаҳкам боғлаб олиб борилади.

ИШОНЧЛИ МАШИНАЛАР

БУДАПЕШТ. Бенуқсон ва серунум ишлаётган совет машиналари кунгабоқар ва картошка ҳосилини ўз вақтида йиғиштириб олишда Венгрия давлат хўжаликлари ва қишлоқ хўжалик кооперативлари меҳнаткашларига кўп жиҳатдан ёрдам берди. Ҳозирги вақтда республика далаларида Совет Иттифоқида ишлаб чиқарилган 50 мингдан кўпроқ машина ишламоқда. Ҳар йили Венгрияга, Совет Иттифоқидан 4 мингдан кўп трактор, комбайн ва бошқа серунум машиналар келтирилади. Кўкламги дала ишларининг мана шу долзарб кунларида ҳам қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари «МТЗ — 80» тракторларининг янги туркумини олдилар.

ОЛИЙ МАКТАБ ЮБИЛЕЙИ

ХАНОЙ. Социалистик «Вьетнам жамоатчилиги республикада энг катта олий техника ўқув юрти—Ханой политехника институтининг 25 йиллигини кенг нишонлади. Институт шу вақт ичида мамлакат халқ хўжалиги учун қарийб 20 минг инженер тайёрлаб берди. Улар мамлакатнинг турли, шаҳарлари ва вилоятларида ишламоқдалар.

ВКП Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзоси ВСР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари Во Нгуен Зиап институтнинг юбилей шарафига ўтказилган тантанали мажлисда сўзга чиқиб, мамлакат экономикасини ва илм-фанини ривожлантиришга салмоқли ҳисса қўшган институтнинг муваффақиятлар и г а юксак баҳо берди.

ВАЗИЯТ КЕСКИН

БАЙРУТ. Тель-Авив Ливаннинг жанубида агрессив ҳужумларини давом эттирмоқда. Исроил ҳарбийлари ўтган кунлар мобайнида Жанубий Ливаннинг шарқий секторидаги аҳоли пунктларини, айниқса Хасбани районини йирик калибрли артиллерия тўпларидан бир неча марта ўққа тутдилар. Ана шу аҳоли пунктларига каттагина моддий зиён етказилди. БМТ муваққат кучларидан бўлган ҳарбий экспертларнинг хулосаларига кўра, Исроил территориясида жойлашган жанговар позицияларда туриб ўт очилган.

Тўпга тутиш билан бир вақтда Исроил самолётлари бутун Жанубий Ливан территорияси устида, шунингдек Ливан пойтахти ва Сайда шаҳри устида разведка мақсадида жуда кўп учиб юрган.

Ливан пойтахтида ҳам кескин вазият сақланиб қолмоқда. Бу ерда танкка қарши қўлда отиладиган гранатаметлар ва ўқ отиш қуролларини қўллаиб, вақти-вақти билан қуролли тўқнашувлар чиқиб турган.

ПЕКИННИНГ АВАНТЮРАЧИЛИК СИЁСАТИ

ДЕҲЛИ. Пекиннинг Жанубий Осиёда қуролланиш пойгасини кучайтиришга, региондаги вазиятни беқарор қилишга қаратилган авантюрачилик сиёсати Жанубий Осиёдаги мамлакатлар кенг жамоатчилигини жуда хавотирликка солмоқда.

Ҳиндистон матбуотининг хабарларига қараганда, жумладан, кейинги вақтларда Хитой ҳарбий делегацияларининг Бангладешга тез-тез келиб-кета бошлаганлиги Хитойнинг шу регионда-ги кескинликни кучайтиришга уринаётганидан далолат беради. Ўтган ҳафтада, деб уқтиради «Таймс оф индиа» газетаси, Пекиндан иккита юқори мартабали ҳарбий делегация Даккага келиб кетди, бу делегациялар Хитойдан Бангладешга қўшимча қурол-яроғларни юбориш тўғрисида Бангладешнинг расмий кишилари билан музокара ўтказди.

Гарчи шу музокараларда муҳокама қилинган қурол-яроғ етказиб беришнинг батафсил рўйхати сир тутилаётган бўлса ҳам, Ҳиндистоннинг ПТИ ахборот агентлиги Бангладешдаги яхши хабардор «Шонгбат» газетаси маълумотига асосланиб, ҳарбий техника ва ўқ-дорининг кўп қисми Бангладеш ҳарбий ҳаво кучларига мўлжалланади, деб хабар қилади.

Агентлик шуни эслатиб ўтадики, илгари Хитой Бангладеш қуролли кучларига ҳарбий катерлар ва турли анжомлар берган эди. Хитойлик ҳарбий инструкторлар ҳам шу мамлакатда туришибди.

Яқин орада Бангладешнинг юқори мартабали делегацияси Хитойга бориши ҳам ишончли манбалардан маълум бўлди, деб уқтиради ПТИ агентлиги.

Ҳиндистон матбуоти Пекиннинг региондаги активлиги ошганлигини қайд этиб Хитой ер куррасининг шу райондаги ўз гегемончилик стратегияси гирдобига тортмоқчи бўлган мамлакатларга саҳийлик билан ёрдам таклиф этаётганини таъкидлайди.

ХИТОЙНИНГ САВДО СОҲАСИДАГИ ҒАЛАМИСЛИГИ

ЖАКАРТА. Хитойнинг савдо-сотиқ соҳасидаги ғаламислик ҳаракатлари кучайиб бораётганлиги Жануби-Шарқий Осиё мамлакатларини тобора кўпроқ ташвишга солмоқда. Бу ерда обзорчиларнинг уқтириб ёзишларича, аввалига Хитой маҳаллий бозорларни арзон нархлардаги ўз маҳсулоти билан тўлдириб юборади, бу ҳол мазкур мамлакатлардаги миллий саноатни турғун аҳволга солиб қўяди ёки ишлаб чиқаришнинг тўхтаб қолишига олиб боради, чунончи Таиланддаги тўқимачилик фабрикалари худдий шундай сабаб билан ёпилиб қолди, Филиппиндаги фармацевтика компаниялари эса абгор бўлди. Жануби-Шарқий Осиё мамлакатларида ишлаб чиқаришнинг пасайиши Хитойга маҳсулотнинг кўпгина турларини етказиб берувчи асосий давлатга айланиш ва кейинчалик бу маҳсулотларнинг нархини ўзи билганча ошираверишь имконини беради. Хитой Таиландда худди шундай йўл тутиб, кейинги икки ой ичида ўзи етказиб берган ёқилғи қийматини 25 баравар ошириб юборди.

Маҳаллий обзорчиларнинг қайд этишича Хитой «ўзаро манфаатли ҳамкорлик» қилишга интилиши тўғрисида тинимсиз гапириб турган бир пайтда андишасизларча талон-тарож қилинаётганлиги ғазабни кучайтирмоқда. Чунончи, 1979 йилда Пекин бу сўзларни Манила билан тузган савдо битимига ёзиб қўйди. Аммо шунга қарамай унинг кирдикорлари натижасида ҳозир Филиппиннинг Хитойга мол юбориши ҳаддан ташқари паст даражага тушиб қолди, ҳолбуки Филиппин бозорига Хитой моллари йил сайин тобора кўпроқ юборилмоқда.

Индонезиядаги ПАБ ахборот агентлигининг уқтириб ёзишича, вужудга келган мана шу ҳолатда Жануби-Шарқий Осиё давлатлари Хитойнинг савдо соҳасидаги ғаламислигига қарши курашда ўз куч-ғайратларини бирлаштиришлари керак. Хитойнинг ғаламисликлари натижасида кейинги уч йилнинг ўзида унинг даромадлари уч баравардан зиёд ошиб кетди. Гонконгдаги воситачи фирмалар орқали қилинаётган савдодан тушаётган яна миллион-миллион доллар ҳам бунинг ёнига қўшилиши керак, деб таъкидлайди агентлик.

ОШКОРА ТАЗЙИҚ

ВАШИН Г Т О Н. Мисрдаги воқеаларнинг ривожидан ташвишга тушиб қолган Р. Рейган маъмурияти ўзининг ҳарбий кучини намойиш этиш ёрдамида Миср халқига ошкора тазйиқ ўтказмоқда, унинг ички ишларига қўпол равишда аралашмоқда. Давлат секретари А. Хейгнинг Эн-Би-Си телекомпанияси мухбири билан суҳбати буни яна бир карра кўрсатди. Суҳбат давомида у Вашингтоннинг Мисрдаги ва умуман Яқин Шарқдаги АҚШ қуролли кучларини кўпайтиришга қаратилган кенг программасини баён этиб берди.

АҚШ раҳбарларининг халқаро муносабатларда вазминлик қилиш тўғрисида неча марталаб берган баёнотларига мутлақо зид бўлган мана шу милитаристик ҳаракатлари программаси Вашингтоннинг Яқин Шарқда олисни кўзловчи гегемончилик мақсадларига хизмат қилишини Хейг яширмади ҳам. «Биз, — деди давлат секретари, —бу районда бундан буён ҳам раҳбарлик ролини ўйнай бериш ниятидамиз».

Хейгнинг айтганлари Рейган маъмурияти Миср халқининг ўз тақдирини ўзи ҳал этиш ҳуқуқини писанд қилмай ташқаридан қўпол зўравонлик қилишга уринаётганидан дарак беради.

«Хейг Мисрга қилган сафари вақтида АҚШнинг региондаги қуролли кучларини кўпайтириш учун асос солди», — деб ёзади Эй-Би-Си телекомпаниясининг шарҳчиси. Рейган маъмуриятининг ҳаракатларини шарҳчи «Мисрни АҚШ йўлидан чиқармаслик нияти»нинг исботи, деб баҳолади.

* * *

БАЙРУТ. Миср Ватанпарварлик фронтининг бош секретари, Миср қуролли кучлари бош штабининг собиқ бошлиғи генерал Саадиддин Аш-Шазли Мисрда чиқадиган «Манди морнинг» ҳафтаномаси мухбири билан суҳбатда Қўшма Штатларни, Исроил ва бошқа мамлакатларни Миср халқи ишларига аралашишдан огоҳлантирди. Агар АҚШ ёки Исроил аралашадиган бўлса, деди у, «биз ўзимизни Миср халқининг манфаатлари талаб қилганидек, бемалол иш кўраберишимиз мумкин, деб ҳисоблаймиз».

* * *

АММОН. Аммон радиоси ўзининг ҳамма янгиликлар программасида СССР ҳукуматининг баёнотини ўқиб эшиттирди. Эшиттиришда АҚШнинг хатти-ҳаракатлари Яқин Шарқ халқларига бевосита хавф солмоқда, деб таъкидланади.

Садат ўлдирилгандан кейин, деб ёзади Иорданияда чиқадиган «Ар-рай» газетаси, Қўшма Штатлар билан Исроил Мисрнинг империализм ва сионизм кишанларидан озод бўлишига йўл қўймаслик учун зўр бериб куч-ғайрат сарфладилар. АҚШ давлат секретари Хейг ва Исроил бош министри Бегин Садатни дафн этишда ҳозир бўлган мисрлик расмий шахслар билан зўр бериб қилган мулоқотлар жумладан шу мақсадни кўзлаган.

Бу мулоқотлардан ва ёппасига ўтказилган тадбирлардан кузатилган мақсад Мисрни Кэмп-Дэвид битимлари доирасида сақлаб қолишдан иборат, деб таъкидлайди «Ар-рай» газетаси.

Германия Федератив Республикасида ҳозир 1.2 миллиондан зиёд «ортиқча кишилар» армияси бор.

СУРАТДА: Дортмунддаги меҳнат биржасида ишсизликдан ночор аҳволга тушган, иш қидириб келган кишилар.

ТАСС фотохроникаси.

ФОТООБЪЕКТИВДА—ЖОНАЖОН ВАТАНИМИЗНИНГ ПОЙТАХТИ МОСКВА.
СУРАТДА: Свердлов майдонининг бугунги кўриниши.

Н. Грановский фотоси, ТАСС фотохроникаси.

Ҳамза номидаги Ўзбекистон ССР Давлат мукофотига номзодлар

ШОИР ДУНЁСИ

Одамлар борки, кўз очиб юмгунча ўтиб кетадиган умрнинг икир-чикирлари, шунчаки ташвишлари асири бўлиб қолмайдилар, олис-олис замонларни кўзлаб иш юритадилар, дунё ичра ўз дунёларини яратадилар. Ўйлаб кўрилса, бири-биридан талабчан асрлар синовдан бемалол ўтиб, мангулик йўлидан собит қадамлар билан илгарилаб бораётган маънавий-маданий, илмий дунёлар ҳаётнинг чин кўрки, бойлигидир. Шоиру олим дунёси эҳтиёж фарзанди сифатида пайдо бўлади, мустаҳкам замин асосида қад кўтаради. Кенг маънодаги муҳаббат, чуқур эътиқод, мустаҳкам имон етук маънавий хазиналарнинг моҳиятини белгилайди. Шоир Рамз Бобожоннинг 1981 йилдаги Ҳамза номидаги республика Давлат мукофотига номзод қилиб кўрсатилган асари «Муҳаббатга таъзим» деб аталади. Тўпламдаги шеърлар қирқ йилдан ортиқроқ умрини ўз поэтик дунёсини яратишга бағишлаган шоирнинг борлигини, моҳиятини аниқ кўрсатади. Бир-бирига айнан ўхшайдиган иккита одамни топиш мумкин бўлмагандай, бир хил услубдаги икки шоирни ҳам учратиб бўлмайди. Шоир ижодини тўғри баҳолаш учун унинг ўзигагина хос «калит»ни топмоқ жоиз. Ойбек поэзиясининг «калити» билан Абдулла Орипов дунёсига кириш мумкин бўлмагандай Ғафур Ғулом поэзиясининг йўналиши билан Эркин Воҳидов асарларини англаш мумкинмас. Шунингдек Ҳамид Олимжон, Зулфия, Уйғун, Миртемир, Асқад Мухтор, Ж. Жабборов, Барот Бойқобилов, Ҳ. Шарипов поэзиялари ўзига хос дунё. Рамз Бобожоннинг сирти паришонроқ туюлган шеърлари заминида фикрнинг изчил йўналиши, мантиқан асосланган поэтик хулоса диққатни жалб қилади. Бошқача айтганда, Рамз Бобожон поэзияси жиддий муносабатни, синчиклаб, ҳис қилиб ўқишни тақозо этади. Шоирнинг «Йўқ ёшлик ўтганмас», «Раққоса», «Муҳаббатга таъзим», «Юрагимга илҳақман», «Тун қучоғида», «Умримдан розиман» сингари шеърларида шоирнинг қалби, маҳорати кўзга аниқ ташланади. Бундай шеърларда кайфият, жозиба, сўзлар маъноси ўзаро яхлитликни вужудга келтиради. Мана, унинг «Раққоса» шеъри:

Қуш учдими,
юлдуз учдими?
Чап бердими сайёдга оҳу?
Тонготарда ярқ этган ёғду
Тоғ бошидан сойга кўчдими?
Бехабарми ошиқ қалбидан
Муҳаббатга бепарво хилқат?!
Ҳислар бебош, ҳислар бетоқат,
Руҳимдаги чолғу зарбидан...

Етук шеърнинг яратилиши осон эмас. Ёниқ бир мисра яратиш учун шоир тунларни кунларга улайди, тинимсиз изланади, меҳнат қилади. Рамз Бобожон тўпламида ижод сирлари — шеърнинг туғилиш онлари, илҳом парисига илтижо, қалбдаги туйғуларни барча мураккаблиги билан қоғозга тушириш машаққатлари ҳақида кўп ёзилади. Шоирнинг «Тун қучоғида», «Тўлқин ва мен» шеърларида ижодкор билан тинимсиз денгиз, унинг ҳаяжонли тўлқинлари қиёсланади. Изланиш, машаққатларидан завқлана билиш тинимсиз қалб, беоромлик ошиқларга хос белгидир.

Ёшлик ўтди десанг, розимас
юрак,
Талашар, тортишар,
баҳслашар ҳатто,
Ҳангу манг қилгудай
сўйлайди эртан
Ёшликнинг ортидан чопгудай
шайдо...

Шоир ҳар бир янги шеърини ёзганда, ўзини поэзия билан илк бор учрашаётгандай ҳис қилади, ҳаяжонланади. Бу— яхши хислат. Шеъриятни ҳунарга айлантириш, мудроқ қалб билан қофиялар жуфтлаш — катта жиноят, фожиа. Шоир деган номни ёдга тушириб туриш учунгина шеър ёзадиган — ўқувчини мислсиз азобга дучор қиладиганлар ҳам топилиб туради. Рамз Бобожон шеър онларини энг бахтиёр онлар деб билади, улар таърифини ўрнига қўйишга шошилади.

Қалбимда ҳаяжон,
Муҳаббат ҳисси,
Қўлимда қалам...
Сенсиз
нотовонман,
илҳом париси,
Тарк этма, эркам!
Сен менинг давлатим,
Ҳаловатим,
Саодатим!

Рамз Бобожон поэзияни ҳалол, меҳнат билан яшаш тарзи деб билади. У ўз шеърияти замондошининг меҳнати, шижоатига яраша бўлишини, замон билан ҳамдам, ҳамоҳанг бўлишини орзу қилади. Эътибор берилса, яқин 30—40 йил мобайнида рўй берган муҳим воқеалар, қаҳрамонликлар шоир поэзиясида ўз аксини топган. «Юрагимдан илҳақман», «Монолог», «Уч қаҳрамон ҳақида баллада» каби шеърларида яқин ва йироқ тарихимизнинг шеърий таърифи берилган, замондошимиз характеридаги хусусиятлар кўрсатиб ўтилган. Шоир бугунги кун юксаклигидан келажакка бўй чўзади, эртанинг қиёфасини чизишга киришади.

Жанговар сатрларим,
Фазогир фикрларим,
Яна жўш уринг,
Юрак чашмасига шўнғинг,
жўш уринг!
Ҳужумкор қофиялар
қовушинг қани!
Хаёл денгизининг учқур
елкани —
Ўйларим,
Куйларим
Нафосат қонуни —
сирли қонунга
Тиз чўкинг,
Меҳнатдан тер тўкинг,
Парвоз этинг эртанги кунга!

Шоир асримиз, асрдошларимиз ҳақида, эзгу ишлар, ёвузликлар тўғрисида, инсонийлик кўринишлари, ёвузлик, ваҳшийлик излари бобида мушоҳида юритади. Лирик қаҳрамон она — заминга гоҳ фазодан фазогир кўзи билан боқади, гоҳ моҳир табибдай замин яраларига малҳам қўймоқчи бўлади, гоҳ хаёл дунёси чексиз мусаввирдай асримиз портретини чизишга киришади:

Кекса тарих борар кўчин
орқалаб,
Йигирма биринчи аср ёқалаб,
Юлинган — юлқинган,
оёқ изи қон,
Лекин минг бир жон,
полвон,
паҳлавон...
Ўшқирар,
Эртанинг қопқасин қоқар,
Бир қўлида қилич,
Бир қўлида челак,
Кўз ўнгида ёрқин келажак.
Аммо нотинч,
Юзи шувут,
иймaниб боқар:
Эр қурбон
Хотин тул,
Никоҳ тўйин безаган гул
Тупроқда ётар,
Юракларга тикани ботар

Шоир — эзгулик элчиси: у гоҳ сайёранинг у бурчида туриб инсон эркини ҳимоя қилади, гоҳ тинчликсевар бир мамлакатда бўлиб, дилларни дилларга пайванд қилишга киришади. Рамз Бобожоннинг «Қадрдоним, қора кўзлигим» туркумига кирган шеърларида қардош Болгария сафаридан олган таассуротлари назмий ифодасини топган. Шоир дўстлар ўлкасида меҳрдан, илтифотдан яйрайди, дўстлик туйғусини маромига етказиб куйлашга интилади. Лирик қаҳрамон қаерда бўлмасин, ким билан суҳбатлашмасин, самимийлик, инсоний илиқликдан таъсирланади. У икки юрт, икки элнинг азалий дўстлигини бундай тасвирлайди:

Икки тупроқ — нурафшон
қирғоқ,
Варақланган эзгу китобдай,
Ризқ-рўзи мўл, бахти ярқироқ,
Бири ою, бири офтобдай.
Икки ватан, иккиси азиз,
Бири опа, бири сингилдай.
Қора денгиз, тим қора денгиз,
Икки танда жўшқин бир дилдай.

Рамз Бобожон — бир қанча достонлар муаллифи. «Муҳаббатга таъзим» тўпламидан «Ҳайёмнома» достони ўрин олган. Поэма — назмнинг мураккаб жанри. Унда шоир асрлар қаърига дадил кириб бориши, машҳур тарихий шахсларни тирилтириши, ўтмиш билан бугунги кунни бақамти тасвирлаши мумкин. Поэма — шартликка кенг имкон берувчи жанр. Унда шоир ўйлари, ҳаётга муносабати, концепцияси муҳим аҳамият касб этади. «Ҳайёмнома» достонидаги воқеалар хорижий Шарқ мамлакатларининг бирида рўй беради. Шоир ҳозирги кундаги эрксизлик, инсон ҳуқуқларининг поймол қилинишини қаламга олар экан, донишманд Умар Ҳайёмнинг теран инсонийлик билан суғорилган қарашларини, исёнкор шеъриятини асос қилиб олади. Поэмадаги боғбон йигит, қиз худди Ҳайёмдан руҳ, куч олиб тургандай бўладилар. Улар зўравонлик, ҳақсизлик намояндалари билан курашар эканлар, Умар Ҳайёмнинг исёнкор руҳи уларга мадад бериб туради. Асарда эрк учун олиб борилган кураш тасвирланади. Достонда шоир образи асосий ўринни эгаллайди. Шоир қалби воқеаларни уюшувчилик вазифасини ўтайди. У бот-бот лирик чекинишларга берилади:

Тинчлик — на дабдада
на қуруқ шиор,
На лоқайдлик,
на хотиржамлик!
Халқлар муҳрлаган қатъий бир
қарор —
Бирдамлик,
бардамлик,
дўстлик,
ҳамдамлик!..
Асримиз ақлига ҳавола,
синоқ —
Ҳам сабоқ!
Ҳам жумбоқ!..

«Ҳайёмнома» поэмасида Ўрта аср донишманди, шоири томонидан илгари сурилган инсонийлик ғояси, гуманизм ялови совет шоири — коммунист томонидан юксакликка олиб чиқилди, давр гимни қилиб куйланди. Бу поэма ҳақида яна кўплаб фикр-мулоҳазалар юритиш мумкин.

Рамз Бобожон ўз асарлари билан нотинч асримизнинг назмий портретини чизиш йўлида изчил ҳаракат қилмоқда. Унинг «Муҳаббатга таъзим» тўплами шоир борлигини аниқ ва ёрқин кўрсатувчи асардир.

Абдуғафур РАСУЛОВ,
Баҳодир ҒУЛОМОВ,
филология фанлари кандидатлари.

Ҳамза номидаги Ленин орденли Ўзбек Давлат академик драма театрининг ижодий коллективи янги-янги саҳна асарлари билан театр мухлисларини мамнун этмоқда.

СУРАТДА: М. Шатровнинг «Яшил яйловдаги қизил тулпорлар» спектаклидан бир кўриниш. В. И. Ленин ролида — СССР халқ артисти З. Муҳаммаджонов.

М. Нуриддинов фотоси.

ЎЗБЕКИСТОННИНГ ЯНГИ ЖУРНАЛИ

Ўзбекистон ССР Ёзувчилар союзининг органи—янги адабий бадиий ва ижтимоий сиёсий журнал «Ёшлик» деб аталди. У келгуси йил январидан бошлаб ҳар ойда бир марта ўзбек тилида чиқиб туради. Ёшларнинг бу расмли журнали ўқувчиларни республикадаги бошловчи адибларнинг, Совет Иттифоқи ва чет эллардаги авторларнинг асарлари билан таништириб боради.

Ўзбекистонда «Ёшлик» номи ҳозиргача ҳар кварталда чиқиб турган альманахдан яхши маълум. Ана шу альманах энди ойлик журналга айлантирилди. Янги нашр—партия ва ҳукумат ёш авлодни ғоявий-сиёсий тарбиялаш тўғрисида, республика ёш бадиий зиёлиларини ижодий жиҳатдан янада ўстириш ҳақида қилаётган доимий ғамхўрлигининг яна бир далилидир.

(ЎзТАГ).

ФАН ВА ТЕХНИКА ЯНГИЛИКЛАРИ

Тепкили «пойга» автомобили

НЬЮ-ЙОРК. Американлик инженерлар соатига 95 километргача тезликда юра оладиган тепкили спорт автомобилини ясадилар.

Бу автомобилнинг узунлиги 3 метрга яқин, қовун шаклидаги кузови шиша толадан ясалган, шассиси (ғилдираклари) эса пўлат қувурлардан пайвандланган. Ҳайдовчи ярим ётган ҳолатда бошқаради. Машина биргина дастак ёрдами билангина бошқарилади. Прибор тахтасидаги индикаторлар ҳаракат тезлигини ва қанча йўл босиб ўтилганлигини кўрсатиб туради.

Ер ости гази зилзилани билдиради

ТОКИО. Зилзилани олдиндан айтиш имкониятлари сейсмик активлиги баланд зоналарда жойлашган районлар учун катта аҳамиятга эга. Япон олимлари зилзиладан бирмунча олдин ер пўстлоғининг ёриқларидан чиқувчи газлардаги гелий ва аргон миқдори ўзгаришини пайқаб, зилзилани прогноз қилишда шу ҳодисадан фойдаланишни таклиф этдилар.

Ҳовуз қуёш энергиясини йиғади

НЬЮ-ЙОРК. Саҳни 6 гектар ва чуқурлиги 3,5 метрга борадиган ҳамда шўр сув билан тўлдирилган ҳовуз 200 киловаттдан ошиқ қувватли электр станция учун қуёш энергиясининг коллектори бўлади. АҚШда шундай ҳовуз қуришга тайёргарлик олиб борилмоқда. Шу ҳовуздаги қуёш иситган сувдан фреонни буғлатишда фойдаланиш мўлжалланмоқда. Фреон буғи турбинани ва у билан боғланган электр генераторини айлантиради.

Ҳашаротни ўлдирадиган бўёқ

ЛОНДОН. Англия фирмаларидан бирида ишлаб чиқилган бўёқ жойга теккан пашша, суварак ва бошқа зарарли ҳашаротлар ўлади-қолади. Бундан ташқари шу бўёқ суртилган бинолардан ана шу ҳашаротлар, шунингдек каламуш ва сичқонлар ҳам қочади. Бўёқ одамга безарар бўлиб, кушандалик хоссасини беш йил мобайнида сақлайди.

Металл аралаш газлама

СОФИЯ. Болгариялик олимлар ўзига тушадиган иссиқлик нурининг анча қисмини қайтарадиган металл аралаш калавадан тўқилган газлама яратдилар. Теплицани бундай газлама билан ёпиш иситиш учун сарфланадиган ёқилғининг 25 процентини тежашга имкон беради. Шундай газламадан тикилган кийим-кечак ҳам юқори частоталарнинг зарарли таъсиридан яхши сақлайди.

[ТАСС].

Кобо АБЭ

ЯШИК-ОДАМ

(РОМАНДАН ПАРЧА)

Жаҳон прогрессив адабиётининг йирик намояндаларидан бири, машҳур япон ёзувчиси Кобо Абэ қаламига мансуб асарларнинг аксарияти шахс ва жамият муносабатларига бағишланган. Ўзбек китобхонлари адибнинг «Қумдаги хотин» асарини яхши биладилар. Ёзувчи ўзининг «Яшик-одам» романида ҳам ўз ижодининг бош мавзусига содиқ қолган. Одамнинг ўзини ёлғизликка, маҳдудликка маҳкум этиши, ёзувчининг образли ибораси билан айтганда яшикка биқиниши—шахс эркинлиги ҳар тарафлама бўғилаётган капиталистик жамиятга нисбатан ўзига хос исёндир. Кобо Абэ илгари сурган ғоя ана шу. Асарни ўзбек тилига Сулаймон Раҳмон таржима қилган. У тўлиқ ҳолда Ғафур Ғулом номидаги Адабиёт ва санъат нашриётида чоп этилади.

Ёзма гувоҳликлар

Қуйида айтмоқчи бўлган ҳамма гапларим— чин ҳақиқат. Сиз мендан денгиз бўйидаги Т. хиёбонига яқин қирғоққа чиқариб ташланган мурда тўғрисида сўрагансиз. Мен ўз хоҳишим билан, ҳеч нарсани сир тутмасдан, бор гапни батафсил айтиб бераман.

Исмим — С.

Яшаш жойим — (чизиқча).

Касбим — врачга шогирдлик (санитар).

Туғилган вақтим — 1926 йил, 7 март.

Менинг ҳақиқий исмим С. Бу, асли, уруш йиллари армияда санитар бўлиб хизмат қилиб юрган кезларимда менга командирлик қилган ҳарбий врач жанобларининг исми, мен унинг ижозати билан санитария-гигиена станциясида уни ўз исмим сифатида расмийлаштирганман ва врачлик практикаси билан шуғулланиб келганман.

Жиноий жавобгарликка тортилмаганман, полиция ва прокуратурада шубҳали шахс сифатида сўроқ қилинмаганман.

Шу кунгача давлат идораларида бирор мансабда банд бўлмаганман, мукофотларим йўқ, пенсия ва бошқа нафақалар олмайман.

Бўйдоқман, бироқ оилавий аҳволимни икир-чикиригача ёритиш лозим бўлса, шуни қайд этишим керакки, ўтган йилгача фалончи билан никоҳсиз ҳаёт кечириб келганман. У менга ишимда медицина ҳамшираси сифатида ёрдам берар ва барча молиявий ишларни юритиб турар эди. Бу аёл, мен номидан фойдаланиб, врачлик практикаси билан шуғулланган ўша ҳарбий врач жанобларининг қонуний хотини эди. Биз у билан ҳарбий врач жанобларининг ижозати ва розилигига кўра бирга умр кечирганимизни ҳисобга олиб қўйишингизни сўрайман — яъни, бу масалада менга ҳеч қандай эътироз бўлиши мумкин эмас. Яқин-яқинларгача у билан менинг орамда жиддий келишмовчилик бўлмаган эди, бироқ ўтган йили практикант-ҳамшира (Ёко Тояма) ёллаганимдан кейин, у аччиқланиб менга ажралишни таклиф этди. Мен розилик бердим ва бу аҳвол ҳозирги кунгача давом этиб келмоқда.

Уруш йиллари ҳарбий хизматни санитар сифатида ўтадим, тўплаган тажрибаларимдан фойдаланиб, врачлик практикаси билан шуғулландим — беморлар мендан жуда хурсанд эдилар, яна шуни қайд этишим керакки, мен қўлида дипломи бўлган ҳарбий врач жанобларининг маслаҳат ва ёрдамларига бирор марта ҳам илтифотсизлик кўрсатган эмасман. Жарроҳлик, масалан, аппендиксни операция қилиш — мен ҳунаримни алоҳида маҳорат билан кўрсата олган севимли соҳам ҳисобланади. Мабодо сиз қонунга хилоф равишда врачлик практикаси билан шуғулланганим учун мени айбдор деб топар экансиз, у ҳолда, мен бировнинг номини ноқонуний ўзлаштириб олганим учун қаттиқ пушаймон эканлигимни изҳор этаман ва шу ондан эътиборан ҳар қандай врачлик практикасини йиғиштириб қўйишга ваъда бераман, барча гуноҳларим учун чин дилдан узр сўрайман.

Сиз мендан сўраган мурда билан боғлиқ масалага келсак...

С.га нима бўлган эди?

Энди сен ёлғизсан.

Шифтдаги чироқ ўчирилган, фақат стол устидаги чироқ ёниб турган нимқоронғи хона. Ўзинг ёза бошлаган «Ёзма гувоҳликлар»дан ҳозиргина бош кўтариб, чуқур хўрсиндинг. Вазиятингни ўзгартирмасдан бошингни бир оз ўнгга эгасан ва кўзинг столнинг ўнг бурчаги ёнидаги ингичка нур тасмасига тушади. Бу коридордаги чироқнинг эшик тагидаги тирқишидан сизиб кираётган нур. Мабодо эшик орқасида биров турган бўлса, унинг сояси албатта ўша нур тасмасида акс этиши шарт эди. Сен кутяпсан. Етти сония, саккиз сония... Эшик орқасида эса тирик жон йўқ. Вақт ўз изини муҳрлаган оқ эшик, ундаги тирналган, қирилган ғадир-будурларни қалин қилиб устма-уст суртилган бўёқ ҳам яшира олмайди. Кўзларингни эшикка тешиб юборгудек қадаганча уйга чўмиб ўтирибсан. Кутилмаганда диққатингни тортган товуш нима бўлдийкин? Балки қулоғингга шундай чалингандир? Йўқ, эшитдинг, аниқ эшитдинг... Афтидан, у бу ердан ўтмади... Деразага ўгириласан. Девор ёнида каравот, устида қатлама картондан қилинган худди яшик-одамники сингари кўчма уй. Балки сени эрта-ми-кечми, ҳақиқий яшик-одам келади, деган фикр безовта қилаётгандир? Йўқ, эркак киши қадамни бундай майда ташламайди. Ит ҳам. Ҳар қалай, бу ўша товуққа ўхшайди. Товуқ ҳам шунчалик зараркунанда бўладими, анчадан бери кечаси санқийдиган қилиқ чиқарган. Ҳар неча дон ахтариб шу ерга келади. Товуқнинг кечаси санқиши қизиқ, бу жуда кам учрайдиган ҳодисами ёки унча-мунча учраб турадими? Кечалари ўз инларидан хотиржам ўрмалаб чиқадиган қурт-қумурсқаларни бемалол чўқилаб еб юрадиган шундан бошқа товуқ йўқ, демакки, унинг озиқ-овқати керагидан ортиқ, шундай бўлса ҳам, у негадир оч арвоҳдай озғин, ҳеч семирмайди. Ҳар қандай имтиёз учун ҳам ҳақ тўлашга тўғри келади. (Энди сенда насиҳат қилиш истаги пайдо бўлди).

Пивоси яримлаб қолган стаканни оғзингга олиб борасан. Лабингга теккизасан-у, ичмайсан. Шу қадар эзилгансанки, томоғингдан пиво ҳам ўтмайди. Столга ўтирганингга тўрт соатдан ошди. Сентябрь охирлаб қолган бўлса ҳам, ҳавонинг авзойи бузуқ. Спирт шимдирилган юмшоқ пахтада пешанангдан қуйилиб келаётган тер оқимини артасан, ёпишқоқ лабларингни ялайсан; вентилятор ҳам салқин бермайди. Йўқ, қадамлар ҳар қанча шарпасиз бўлмасин, сен уларни эшитмаслигинг мумкин эмас. Юрагингни шубҳа кемиради.

Столда қалин ойна. Унинг устида — тугамаган «Ёзма гувоҳликлар». Ҳали рўй бермаган ва умуман рўй бериши номаълум бўлган воқеалар тўғрисидаги «Ёзма гувоҳликлар». Уни бир четга суриб қўйиб, дафтарни оласан. Оқиш-малла чизиқли оддий дафтар. Во ажабо! Худди меникига ўхшаган дафтардан ғамлаб қўйганинг ҳатто хаёлимга ҳам келмаган экан. Бўйсунмаётган қўлларинг билан дафтарни очасан. Биринчи бет мана бу жумла билан бошланади:

«Бу ёзувлар яшик-одам тўғрисида.

Мен буни яшик ичида ёза бошлайман. Қатлама картондан қилинган, бошга кийганда белгача келадиган яшикда.

Бу сафар яшик-одам — менинг ўзим».

Ўн бет варақлаб, тоза саҳифани очасан. Қўлингга золдирли ручкани олиб, ёзишда давом этмоқчи бўлдинг-у, аммо фикрингдан қайтиб, соатингга қарадинг. Ярим кечагача яна тўққиз минут бор. Сентябрнинг охирги шанбаси тугай-тугай деб турибди. Қўлингда ручка-дафтар билан ўрнингдан турасан. Каравотга келасан. Яшикни ёткизиб, ичига кирасан. Яшик кийган ҳолда каравотнинг четида ўтирасан. Яшикка кириб-чиқишга одатланиб қолганинг ҳар томонлама кўриниб турибди. Яшикни ўгириб, дарчасини иш столингдаги чироққа қаратасан. Бироқ ёзиш учун ёруғлик етарли эмас. Сен яшик дарчаси тепасига маҳкамланган чўнтак фонарини ёқасан. Олдиндан тайёрлаб қўйилган пластмасса тахтачадан стол ўрнида фойдаланиб, ёзишга киришасан:

«Воқеалар моҳиятининг энг умумий белгилари қуйидагилардан иборатдир. Воқеа содир бўладиган жой — Т. шаҳри. Сентябрнинг охирги душанбаси...»

Чамаси, сен ҳали рўй бермаган, фақат эртадан кейинги куни рўй берадиган воқеа тўғрисида, гўё рўй бергандек қилиб ёзмоқчи бўляпсан. Шошилишнинг нима кераги бор? Ёки ўзингга бўлган ишончнинг бир неча чимдими мадад беряптими? Бўлажак ҳаракатлар режаси аллақачон рўй берган воқеалар қиёфасига кирди — демак, сен тепкини босдинг. Ва, айрим истиснолар билан, учаётган ўқнинг олдиндан мўлжалланган ҳаракат йўлидан ўзиб ўтиб, ўқ бориб тегиши керак бўлган нуқтани ҳам кўриб турибсан. Ёзувларнинг қолган қисмини ҳам тезроқ ўқишимни истайсан. Менингча, охирги мақсад, ўлимдан бошқа бирор нарса бўлиши мумкин эмас.

«... Денгиз бўйидаги боғнинг одам сийрак юрадиган олис адоғига туташ соҳилда таниб бўлмайдиган бир мурда ётарди. Унга белигача келадиган чуқурликдаги қатлама картондан қилинган яшик кийгизилган ва камари ёрдамида гавдасига маҳкам чандиб ташланган эди. Афтидан, сўнгги пайтларда шаҳарда пайдо бўлиб қолган яшик-одам каналга қулаб тушгану оқим уни қирғоққа чиқариб ташлаган. Ёнидан ҳеч қандай шахсий ашёлар топилмади. Ичи ёриб кўрилганда маълум бўлдики, ҳалокати бундан ўттиз соат олдин рўй берган».

Ўттиз соат олдин... Сен қилни қирқ ёрган одамсан. Мурда душанба куни эрталаб вақтли ёриб кўрилган деб тасаввур қилайлик. Агар ана шу ўттиз соатни орқага қайтарадиган бўлсак, бу айни ҳозирги дақиқаларга тўғри келади. Ёки бор-йўғи бир неча соат кечроқ. Афтидан, сен аллақачон қатъий хулоса чиқариб қўйгансан. Кутилмаганда дафтарни ёпиб, каравотдан сирғаниб полга тушасан. Яшикнинг каравотда қолган орқа қисми баланд. Яшик ичидаги нарсалар бир-бирига урилиб кучли шовқин чиқаради. Саросимага тушганча яшикни ушлаб қолмоқчи бўлиб, ўгириласан. Бошингни буриб, иккинчи қаватда нима бўлаётган экан, деб қулоқ соласан. Қўрқув мўйқалами юзингга кулочкашлаб лок суртади. Шу заҳотиёқ қуриган лок юзингда майда ажинлар бўлиб жимирлайди. Ҳаддан ташқари асабийлашасан. Сал реалистроқ бўлишинг керак. Қанча чиранма, қўлингдан келганини қиласан, бошқасига кучинг етмайди.

Эшик томон ўгирилиб, қатъий бир вазият эгаллайсан. Юрасан. Бармоқларингни сал қисганча қўлларингни таранг қилиб ёнингга туширасан... Уч қадам ташлаб, бўшашасан. Орқангга қайтиб, стол ёнига келасан. Ўтириб, бошингни чангаллайсан. Бир қўлингдаги дафтар столга шарпасиз тушади. Анча фурсат ҳеч нима қилмасдан, чуқур ўйга ботиб ўтирасан.

Ҳозир стол устидаги қалин ойнага кўз узмай қараб турибсан. Масофани тўсиб турган шаффоф мовийлик. Билинар-билинмас кўк нуқси урган олис, чексиз мовийлик. Кочишга даъват этувчи хавфли ранг. Сен ана шу мовийликка шўнғийсан. Агар унга бутунлай шўнғиб кетсанг, назарингда, чексиз сузa оладигандек бўласан. Мовийликнинг ана шу даъватини илгарилари ҳам бир неча бор ҳис этганинг ёдингга тушади. Кемалар парвагининг кетидан кўпириб, мавжланиб қолувчи тўлқинлар мовийлиги... Ташландиқ олтингугурт конлари ўрнидаги кўлмак сув... Попук қандга ўхшатиб тайёрланган мовийранг каламуш заҳари... Бошинг оққан ёққа кетиш мақсадида биринчи электричкани кута туриб кузатганинг бинафшаранг тонг...

[Давоми бор].

ТО Справкалар бюроси
ХАТЛАРГА ЖАВОБ БЕРАМИЗ

Ғ. ҚАЮМОВ: Айтингчи, социал таъминот бўлимлари Улуғ Ватан уруши қатнашчиларига санаторий, профилакторий ва дам олиш уйларига путевкаларни қай тартибда беради?

Жавоб: Улуғ Ватан уруши қатнашчиларига путевкалар иш жойидан биринчи навбатда берилади. Социал таъминот бўлимларида эса уларга путевкалар маълум тартиб асосида берилади. Чунки социал таъминот бўлимлари меҳнат инвалидлари, кексалик пенсияси олувчи инвалидларни ҳам санаторий, курорт, профилакторий ва дам олиш уйларига путевкалар билан таъминлайдилар. Шу боисдан улар путевкаларни маълум тартиб асосида тақсимлашади.

* * *

Б. ТУРАҚУЛОВ: Мен троллейбус ҳайдовчилиги касбини ўрганмоқчи эдим. Шаҳримизда шу касбни ўргатадиган курслар борми, шу хусусда қаерга мурожаат қилсам бўлади?

Жавоб: Тошкент трамвай-троллейбус ишлаб чиқариш бошқармасининг 1-троллейбус депосида троллейбус ҳайдовчиларини тайёрлайдиган курсларга шу кунларда қабул кетяпти. Бу троллейбус депоси Тарас Шевченко кўчасидаги 28-уйда жойлашган. Ўқиш муддати эса беш ой. Ўқиш даврида курсантларга ойига 70 сўм ҳажмида стипендия тўланади. Кейин эса ҳайдовчилар трамвай ва троллейбусларда бепул юриш имтиёзидан фойдаланадилар, улар 50 процент қийматли тўланган кийим-кечаклар билан ҳам таъминланадилар. Бошқа шаҳарлардан келган ёлғиз курсантларга депо яқинида жойлашган ётоқхонадан жой берилади.

* * *

Ф. ҲУСАНОВ: Менга бир масалада маълумот берсангиз: «ёш мутахассисларга қачон ва қанча муддатга отпуска берилади?

Жавоб: Олий ёки ўрта махсус ўқув юртини тугаллаб ишга йўлланма олган ёш мутахассисларга улар иш бошлашларидан олдин бир календарь ойи миқдорида отпуска берилади. Агар ёш мутахассислар битириш курсида стипендия олган бўлсалар, ўқув муассасаси уларга ойлик стипендияси ҳажмида нафақа тўлайди. Бу нафақа ёш мутахассислар тақсимотга мувофиқ ишга йўлланма олган корхоналар ҳисобидан тўланади.

* * *

О. СОАТҚУЛОВА: Куни кеча магазинга кириб чет элдан келтирилган товуқни харид қилмоқчи эдим. Лекин сотувчи уни сотишдан олдин яна торозга қўйиб, маҳсулот оғирлигини ўлчади. Унинг бу иши тўғрими?

Жавоб: Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети савдо Бош бошқармасидан бизга хабар қилишларича, товуқларни сотиш пайтида ҳақиқатан ҳам қайтадан тортиб кўриш керак. Уларнинг баҳоси прейскурант бўйича текширилади ва унга донаси учун эмас, балки килограмми учун ҳақ тўлаш керак бўлади. Демак сотувчи тўғри иш тутган.

* * *

К. ТИЛОВОВ: Ҳунар-техника билим юртларини тугаллаган ёшларга отпуска қанча муддатга берилиши керак? Шу ҳақда билмоқчи эдим.

Жавоб: Ҳунар-техника билим юртлари ўқувчиларига улар билим юртларини битирганларидан сўнг ишга йўлланма олган корхоналар, курилишлар, совхозлар ва ташкилотлар ҳисобидан отпуска берилади. 18 дан ёш бўлган битирувчиларга бир ойлик отпуска берилиши керак. Бошқа кишиларнинг ҳаммасида эса улар йўлланма олган корхонадаги танланган касб, ихтисослик бўйича қанча отпуска берилиши керак бўлса, уларга шунча кун миқдорида отпуска белгиланади.

Пахтакорлар учун концерт қўйиб беришди

«Ташкенткабель» заводи Маданият саройи бадиий ҳаваскорлик коллективлари пахта йиғим-терими даврида Оққўрғон райониданги Сегизбоев номли ва Сирдарё районидаги «Правда» совхозларининг дала шийпонларига боришди. Корхона меҳнаткашлари пахта теришда шу хўжаликларнинг меҳнаткашларига ёрдам бермоқдалар. Корхонанинг «Нюанс» вокал-чолғу ансамбли, қўшиқ ва рақс ўзбек халқ ансамбли, рус рақслари коллективи пахтакорлар ҳузурида ўз маҳоратларини намойиш қилмоқдалар. Уларнинг шанба ва якшанба кунлари кўрсатадиган концертлари графиги пахта йиғим-терими мавсумининг охиригача тузилган бўлиб, шу концертларнинг программасига деҳқонларнинг талаблари киритилган.

Сарой ходимлари пахтакорларга маданий хизмат кўрсатишда актив қатнашиб, завод китоб омбори фондларидан дала шийпонларида кичик кутубхоналар ташкил қилишди, кўчма кино установка ажратиб беришди.

(ЎзТАГ).

«ЧОРСУ» МИКРОРАЙОНИ ҚАНДАЙ БЎЛАДИ?

● СУРАГАН ЭКАНСИЗ...

Бизни Хуршид (эски номи Лабзак) ва Зуҳур Қобулов кўчаларининг келгусидаги истиқболи қизиқтиради. Бу кўчалар атрофида ўзгаришлар бўладими?

М. ҚАЮМОВА.

Ушбу беш йилликда вужудга келадиган «Чорсу» микрорайони территориясидаги Озод кўчаси келгусида қандай қиёфада бўлади?

Ҳ. ТУХТАЕВ, Б. КАРИМОВ ва бошқалар.

—Ҳозирги Хуршид ва Зуҳур Қобулов кўчалари ўрнида шаҳримизнинг «Марказ—16» кварталини бунёд этиш кўзда тутилган. «Ташгипрогор» институтида лойиҳаланаётган иш чизмаларига мувофиқ фақат ушбу кварталда жойлашган Усмон Юсупов кўчасидаги 2—3 қаватли типовой бинолар сақлаб қолинади. Хуршид ва Зуҳур Қобулов кўчалари атрофидаги аксарият бир қаватли пастқам бинолар ўрнида янги кварталнинг муҳташам турар жой бинолари қад кўтаради. Хуршид кўчаси эса ҳозир Бўзсув каналида қурилаётган янги кўприкдан Октябрь районн томонга тўғри чизиқ бўйлаб давом эттирилади. Бу кўча трамвай ва троллейбус ҳаракат қиладиган бутунлай янги проспектга айланади. Унинг ҳар иккала томонида тўққиз қаватли маъмурий, маданий ва турар жой бинолари қад кўтаради.

«Ташгипрогор» институти меъморлари «Чорсу» микрорайони лойиҳасини яратишда пойтахтимизда эски уй-жой кварталларини реконструкциялаш ва янги микрорайонлар қурилиши бўйича қўлга киритилган бой тажрибаларни ҳисобга олиб иш юритдилар. Бунга асосан «Чорсу» микрорайони қад кўтарадиган территориядаги Озод кўчаси ва унинг атрофидаги барча планли қурилган хусусий уй-жойлар сақлаб қолинади. Лойиҳаловчилар бу уй-жойлар ва янгидан қуриладиган кўп қаватли биноларнинг бир-бирига уйғун бўлишида катта аҳамият бердилар. Бунда бир қаватли анъанавий услубда қурилган обод ва планли уй-жойлар микрорайоннинг асосан ичкари томонида бўлиб, кўп қаватли бинолар, магистрал кўчалар атрофида жойлаштирилади. Ушбу кўчаларда амалга ошириладиган бу ободончилик ишлари республикамиз пойтахтини янада гўзаллаштириш имконини беради.

Н. НУРМАТОВ,

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети Архитектура-планлаштириш Бош бошқармасининг бўлим бошлиғи.

Ҳар тўғрида

САЙЁҲ—КАПТАР

Одессалик Д. Маркуснинг каптархонасида пайдо бўлган янги қуш ўзгаларидан ҳеч ажралиб турмас эди. Фақатгина панжасидаги ҳалқа кишн диққатини ўзига жалб этди: бизнинг мамлакатимизда бундай тамғаланилмайди. Маълум бўлишича, қапотли сайёҳ Лондондан келган. Д. Маркус қуш эгаси А. Тинсле билан боғланиб, Присцилла лақабли каптар мусобақаларнинг биридан сўнг уйига қайтмаганлигини аниқлади. Бундай ўта олис (тўғридан тўғри 2500 километр) масофани учиб ўтиш, тез орада фақатгина ҳаваскор каптарбозларгагина аён бўлмай журналистларнинг ҳам диққатини тортди. Бундан сўнг Англия пойтахти аҳолиси Присциллaнинг Одессадаги янги уйи тўғрисидаги телевизион репортажни томоша қилдилар.

БЎРИ ЕНГИЛДИ

Калуга областининг Мосальск районида истиқомат қилувчи Раиса Никишина тунда ҳовлидаги шовқиндан уйғониб кетди. Қоронғуда унга итлари ўзга кўппак билан чиқишмай қолгандек туюлди. Ҳайвон бехосдан Никишинага ташланди, бу ҳолатдан у бўри эканлигини билди. Йиртқич аёлнинг томоғини ғажиш учун ташланди. Лекин мўлжални хато олиб, елкасини тишлаб олди. Никишина ўзини йўқотиб қўймади, бўри иккинчи бор ташланганда муштлари остига олиб йиқитишга уринди. Йиртқичнинг тирноқлари талвасада аёл қўлларини эзди, бироқ оғир жароҳат етказмади. Никишинанинг бақириғига уйдан қариндоши югуриб чиқди ва икковлон йиртқични енгдилар.

ИККИ БОШЛИ АФЗАЛМИ?

Киевдаги Зоология музейи экспозициясига Тожикистон ССРдан янги жониворлар келтирилди. Улар орасида икки бошли чўл тошбақаси ва рангдор чипор илон мавжуд. Бу жониворлар хулқидаги асосий ажралиб турадиган томон шундаки — худди улар алоҳида мавжудот каби бошларини номутаносиб, ҳаттоки бир-бирига адоват ҳолатида ҳаракатлантирадилар. Масалан, тошбақанинг бир боши чоп томонга интилса, бошқаси ўзини ёқимсиз қўшнисидан қарама-қарши томонга тортади. Чипор илоннинг ҳам бошлари худди шундай ҳаракатланади. Бири емиш учун олдин улгурса, иккинчиси ўлжасини юлқиб олишга уринади. Олимлар бундай ғайри табиий ҳолатни эмбриональ тараққиётнинг бузилиши деб ҳисобламоқдалар.

ЭРТАКЛАР МУЗЕЙИ

Литванинг Каунас шаҳрида одатдан ташқари музей бор: унда кўплаб мамлакатларда амалга оширилган эртаклардаги характерлар тасвири тўпланган. Бундай тўпламга литвалик манзарачи рассом А. Жмуйдзинавичюс асос солган. Унинг вафотидан сўнг бу уйда 260 та экспонат қолди. Ҳозир эса уларнинг миқдори минглаб бўлиб, музейга кўплаб ташриф буюрувчилар ўзларининг совғаларини келтирадилар. Бу экспозиция учун янги бино қурилмоқда.

ПОЙТАХТ ТЕАТРЛАРИДА

«Динозаврларга салом!»

«Ҳурмат белгиси» орденли рус ёш томошабинлар театрида «Динозаврларга салом!» (Г. Мамлин асари) спектаклининг премьераси бўлиб ўтди. Спектаклни театрнинг бош режиссери Д. Либуркин саҳналаштирган. Саҳна безакларини В. Викторов ишлаган.

Театрнинг бу спектакли кекса ва ёш авлод ўртасидаги ўзаро муносабатлар, давримиз ёшларининг ота-боболаримизнинг узоқ йиллар давомида орттирган бой тажрибалар, анъаналар ва маънавиятга чуқур меҳр билан муносабатда бўлишлари, «кимдир бошлаган ишни кимдир давом эттириши» лозимлиги ҳақида ҳикоя қилади.

«Динозаврларга салом!» диско стилидаги спектакль бўлиб, унда акс этувчи воқеалар ёқимли музика ва мафтункор рақслар жўрлигида кўрсатилади. Спектакль музикаларини композитор, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Е. Ширяев басталаган. Рақсларни Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Сўнмас Бурхонов саҳналаштирган. Асардаги асосий ролларни Е. Тарвердиева, А. Мильчакова, А. Колмогоровлар ижро этишмоқда.

Ф. ФАЙЗИЕВ.

СУРАТДА: спектаклдан кўриниш. Анна Андреевна—Е. Тарвердиева, Вася —А. Колмогоров.

С. Каган фотоси.

Глиэр номидаги музика мактаб-интернатида спортга катта эътибор берилган. Спорт турлари бўйича ташкил этилган секциялар ишқибозлар билан ҳамиша гавжум бўлади.

СУРАТДА: физкультура ўқитувчиси Усмон Исмоилов (ўртада) ўқувчилар билан волейбол машғулотига тайёргарлик кўрмоқда.

И. Шоиноғомов фотоси.

МАҲАЛЛАДА НИМА ГАП!

САЛОМАТЛИК ҲАҚИДА СУҲБАТ

Октябрь районидаги «Каттабоғ» маҳалла клубида медицина ходимлари билан маҳалла меҳнаткашларининг учрашуви бўлиб ўтди. Райондаги 18-болалар поликлиникаси коллективи маҳалла меҳнаткашлари ҳузурига келишди.

Маҳалла меҳнаткашлари билан учрашув кечасини поликлиника бош врачи Саима Қосимова кириш сўзи билан очди. Шундан кейин врачлардан Раиса Асанова, Майсара Валиева, Ася Лобовскаялар «Сариқ касаллигининг олдини олиш», «Юқумли касалликлар ва уларнинг олдини олиш чоралари», «Эмлашнинг фойдаси борми?» деган мавзуларда плакатлар, кўргазмали қуроллар асосида сермазмун суҳбат ўтказдилар.

Шифокорлар маҳалла меҳнаткашларини қизиқтирган ва медицина фанининг кейинги ютуқларига оид бир қанча саволларга жавоб беришди.

Ҳаётимиз гуллари—болаларнинг тетик ва соғлом ўсишлари йўлида фойдали маслаҳатларга бой бўлган кўпгина медицинага оид брошюралар учрашув кечаси иштирокчиларига тақдим этилди.

Кўп болалик онахонлар номидан сўзга чиққан Гавҳарой Маҳкамова, Диля Акрамова ва бошқалар медицина ходимларининг шарафли меҳнатларига юксак баҳо беришиб, уларнинг бахтли келажак эгалари—совет болаларининг саломатлиги йўлидаги эзгу ишларига муваффақиятлар тилашди.

Э. ҚОДИРОВ.

Редактор С. М. ҚАРОМАТОВ.

РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА— 21/X да **Келинлар қўзғолони**, 22/X да **Кузнинг биринчи куни** (16.00).

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 21/X да **Олифта**, 22/X да **Тўйдан олдин томоша.**

КИНО

20 ОКТЯБРДА

ҲУЖЖАТЛИ ФИЛЬМЛАР:

«ХАТО БЎЛИШ МУМКИН ЭМАС» — **Қозоғистон.**

«ИНСОН БАХТ-САОДАТИ ЙЎЛИДА» — **Восток.**

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«ТИРИКЛАР ОРАСИДА ЙЎҚОЛГАНЛАР»— **Тошкент Советининг 25 йиллиги номли** (жуфт соатларда).

«ИНКЛАРНИНГ ЙЎҚОЛГАН ОЛТИНИ— **Қозоғистон** (жуфт соатларда).

«ДАРДИНГНИ ОЛАЙ» — **К. Ерматов номли** (жуфт ва тоқ соатларда), **Тинчлик** (жуфт соатларда).

«МОСКВА КЎЗ ЁШЛАРГА» ИШОНМАЙДИ— **Лисунов номли** (17, 20), **Санъат саройи** (17, 19.30).

«УЧҚУР ГУСАРЛАР ЭСКАДРОНИ— **Искра** (17, 20).

21 ОКТЯБРДА

ҲУЖЖАТЛИ ФИЛЬМЛАР:

«ХАТО БЎЛИШ МУМКИН ЭМАС» — **Қозоғистон.**

«ИНСОН БАХТ-САОДАТИ ЙЎЛИДА» — **Восток.**

«ПАСТОР СИРҒАНЧИҚ ЙЎЛДА» — **Нукус.**

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«ТИРИКЛАР ОРАСИДА ЙЎҚОЛГАНЛАР»— **Тошкент Советининг 25 йиллиги номли** (жуфт соатларда).

«ИНКЛАРНИНГ ЙЎҚОЛГАН ОЛТИНИ— **Қозоғистон** (жуфт соатларда).

«ДАРДИНГНИ ОЛАЙ» — **К. Ерматов номли** (жуфт ва тоқ соатларда), **Тинчлик** (жуфт соатларда).

«МОСКВА КЎЗ ЁШЛАРИГА ИШОНМАЙДИ— **Лисунов номли** (11, 14, 17, 20), **Санъат саройи** (12, 14.30, 17, 19.30).

«УЧҚУР ГУСАРЛАР ЭСКАДРОНИ» — **Искра** (17, 20. 00).

Ўзбекистон ССР Олий ва ўрта махсус таълим министрлиги

ЭНГЕЛЬС НОМИДАГИ ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЧЕТ ТИЛЛАР ПЕДАГОГИКА ИНСТИТУТИ

1981—82 ўқув йили учун

КУНДУЗГИ ТАЙЁРЛОВ БЎЛИМИГА

ТИНГЛОВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Тайёрлов бўлимига ўрта маълумотли илғор ишчилар, колхозчилар ва СССР Қуролли Кучлари сафида хизматни ўтаб бўлганлар ҳамда саноат корхоналари, қурилишлар, транспорт ва алоқа ташкилотлари, колхозлр, совхозлар ва ҳарбий қисмлар қўмондонлигининг йўлланмаси бўлган ёшлар қабул қилинади.

Тайёрлов бўлимига кирувчилар йўлланма берган ташкилотда камида бир йил узлуксиз меҳнат қилган бўлишлари керак.

Институтнинг тайёрлов бўлимига кирувчилар билан чет тили ва СССР тарихи фанларидан суҳбат ўтказилади ва шу суҳбатнинг натижаларига қараб, инглиз, немис ва француз тиллари факультетларига қабул қилинади.

Тайёрлов бўлимини муваффақиятли тугатганлар Тошкент давлат чет тиллар педагогика институтининг 1-курсига кириш имтиҳонларисиз қабул қилинади.

Институтга қабул қилинганлар 2 та чет (ғарб ва шарқ) тилидан маълумот оладилар ҳамда таржимон ва педагоглик мутахасссислигини эгаллайдилар.

Тайёрлов бўлимига кириш учун қуйидаги ҳужжатлар керак: Институт ректори номига ариза, кўрсатилган намуна бўйича иш жойидан (ҳарбий бўлимдан) йўлланма, ўрта маълумоти ҳақидаги ҳужжат (асл нусхаси), иш жойидан (ҳарбий бўлимдан) характеристика, ташкилот раҳбари томонидан тасдиқланган меҳнат дафтарчасининг кўчирмаси, медицина справкаси (286-форма), саккизта фотосурат (3х4 см.).

АРИЗАЛАР 10 НОЯБРГАЧА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Суҳбат 15 ноябрдан 20 ноябргача давом этади.
Қабул қилиш 25 ноябрдан 30 ноябргача ўтказилади.
Машғулотлар 1 декабрдан бошланади ва 8 ой давом этади.
Тайёрлов бўлимига қабул қилинганлар стипендия ва ётоқхона билан таъминланадилар.
Ўрта мактабнинг кундузги бўлимини 1981 йилда тугатганлар меҳнат стажи бўлса ҳам, тайёрлов бўлимига қабул қилинмайди.

Мурожаат учун адрес: 700020, Тошкент шаҳри, Навоий кўчаси, 48-уй, тайёрлов бўлимининг қабул комиссияси.

ТОШКЕНТ ШАҲРИДАГИ

Ф. ХУЖАЕВ НОМЛИ 1-ПОЙАФЗАЛ ФАБРИКАСИ БАЗАСИДАГИ

143-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

қўшимча

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Билим юрти қуйидаги ихтисослар бўйича юқори малакали мутахассислар тайёрлайди: ПОЙАФЗАЛ БОШЛИҒИНИ БИЧУВЧИ, ЗАГАТОВКА ТИКУВЧИ, ПОЙАФЗАЛ ТИКУВЧИ, ТАЙЁР МАҲСУЛОТНИ ҚАБУЛ ҚИЛУВЧИ КОНТРОЛЕРЛАР, ЧАРМ-ГАЛАНТЕРЕЯ МАҲСУЛОТЛАРИНИ ТИКУВЧИЛАР, СЛЕСАРЬ-РЕМОНТЧИ, ЭЛЕКТРОМОНТЕР, КОНСТРУКТОР-МОДЕЛЬЕР.

Билим юртига қабул қилинган 8— 10 синфни тамомлаган ўқувчиларга ҳамма ҳунарлар бўйича ўқиш муддати 6 ой ва улар 70 сўм стипендия билан таъминланадилар. Практикада ишлаган иш ҳақининг 50 процентини оладилар.

Билим юртини битирганлар Тошкентдаги 1-пойафзал фабрикасида ва чарм-галантерея фабрикасида ишлайдилар.

Билим юрти қошида ўқувчиларнинг маданий хордиқ чиқариши учун пойафзалчилар маданият саройи ва ундаги туристик ва спорт, ҳаваскорлик тўгараклари мунтазам ишлаб турибди.

Билим юрти қошида ишчи ёшлар мактаби бор.

Билим юртини аъло баҳолар билан битирган ўқувчиларга техникум ва институтларга кириш учун йўлланма берилади.

Ҳужжатлар ҳар куни (якшанбадан ташқари) **соат 9.00 дан 17.00 гача қабул қилинади.**

Бизнинг адрес: Тошкент шаҳар, Б. Хмельницкий кўчаси, 6-уй (122, 123-автобуслар, 2, 3, 6, 14-троллейбусларнинг «Пойафзал фабрикаси» бекати). Телефонлар 53-99-91, 53-99-04.

ҲУРМАТЛИ ҚИЗЛАР!

Шу кунларда минглаб қизлар касб танлаш ҳақидаги масалани қизиқиш билан ҳал қилмоқдалар. Бу шундай жиддий масалаки, унга эҳтиёткорлик билан муносабатда бўлмоқ керак. Меҳнат инсон қалбига ёқиб қолиши, у ҳаётда бир олам қувонч келтириши учун ҳам касб турмушда бир марта танланади.

Агар Сиз бизнинг маслаҳатимизга кўнсангиз, Сизнинг меҳнатингиз ҳамиша қизиқарли бўлади, билим ва куч-ғайратингизни ўринли сарфлаган бўласиз.

САВДОДА ИШЛАШГА МАРҲАМАТ ҚИЛИНГ!

Тошкент шаҳар ижроия комитети Бош савдо бошқармасининг

«ЁШЛИК» МАКТАБ-МАГАЗИНИ

4-ОЙЛИК КУРСЛАРГА

ОЗИҚ-ОВҚАТ МОЛЛАРИНИНГ КИЧИК СОТУВЧИЛАРИНИ ТАЙЁРЛАШ БЎЙИЧА ЎҚУВЧИЛАРНИНГ НАВБАТДАГИ ҚАБУЛИНИ ЎТКАЗАДИ.

Курсларга Тошкент шаҳрида доимий пропискада турувчи, 16 ёшдан 25 ёшгача бўлган, 8 — 10 синф ҳажмида маълумотли қизлар қабул қилинадилар.

Ўқиш ўзбек ва рус тилларида олиб борилади.

Ўқувчилар бир вақтнинг ўзида кечки мактабда ёки савдо техникумида ўқишлари ҳам мумкин.

«Ёшлик» мактаб-магазинини битирганлар йирик магазинларга ишга юбориладилар ва уларга совет савдоси техникумининг кечки бўлимига имтиёзли шароитда кириш имконияти яратиб берилади.

Ўқувчиларга ойига 50 сўмдан 64 сўмгача стипендия тўланади.

Ўқиш муддати меҳнат стажига қўшиб ҳисобланади.

Кассирлар тайёрлаш бўйича (ёш чекланмаган) бир ойлик курсларга ҳам бир йўла ўқувчилар қабул қилинади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, Кафанов кўчаси, 65-уй (2, 1, 5, 9, 8, 24-трамвайлар, 2, 3, 22, 39, 55, 80-автобусларнинг «Госпиталь бозори» бекати. Телефон — 33-75-48.

ГУМга—«ЧАЙКА» сотиб олгани

АГАРДА СИЗ ЯНГИ ТЕЛЕВИЗОР СОТИБ ОЛИШ ИШТИЁҚИДА БЎЛСАНГИЗ, БОШ УНИВЕРСАЛ МАГАЗИНГА

МАРҲАМАТ ҚИЛИНГ!

ГУМда

20 ОКТЯБРДАН 24 ОКТЯБРГАЧА

ГОРЬКИЙ РАДИО ЗАВОДИДА ИШЛАБ ЧИҚАРИЛГАН

«ЧАЙКА — 714» РАНГЛИ ТЕЛЕВИЗОРЛАРИНИНГ

Савдо-кўргазмаси ўтказилади

«ЧАЙКА—714» бу ишлатишда ишончли, рангли кўрсатуви аъло даражада, тасвирни тиниқ қабул қилади.

Телевизор конструкциясида рангли масочли кинескоп ўрнатилган. Автоматик бураш ва созлаш қурилмаси тасвирнинг тиниқ ва барқарор бўлишини таъминлайди.

«ЧАЙКА —714» да бир қатор қўшимча сервис қурилмалари ўрнатилган: магнитофон, телефон ва видеомагнитофонларни улаш.

ЧИРОЙЛИ, БАШАНГ ИШЛАНГАН «ЧАЙКА—714» ТЕЛЕВИЗОРИ СИЗНИНГ КВАРТИРАНГИЗ ЧИРОЙИНИ ОЧАДИ!

Савдо кўргазмаси кунларида сотилган телевизорларга кафолатли ремонт хизмати кўрсатиш муддатига яна бир йил қўшиб берилади.

САВДО-КЎРГАЗМАСИГА МАРҲАМАТ ҚИЛИНГ!

ГУМ.

«СОЮЗТОРГРЕКЛАМА» БУТУНИТТИФОҚ БИРЛАШМАСИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН АГЕНТЛИГИ.

ЗАНГОРИ ЭКРАНДА

20 ОКТЯБРЬ — СЕШАНБА

Марказий телевидениснинг «Восток» программаси.

18.20 «Фан оламида». Кўрсатувни СССР Давлат мукофотининг лауреати, «Правда» газетасининг илмий шарҳловчиси В. Губарев олиб боради. 19.05 «Бўри ва етти эчки боласи янгича талқинда». Мультфильм. 19.15 «Дунё воқеалари». 19.35 «Инсон ва қонун». 20.05 «Хавфли ёш». Телевизион фильм премьераси. 21.30 «Время». 22.05 «Олам кинокамера кўзгусида». Кўрсатувни сиёсий шарҳловчи И. Фесуненко олиб боради. 23.15 «Дунё воқеалари».

Марказий телевидениенинг тўртинчи программаси

19.30 «Қишлоқ янгиликлари». 20.30 Халқ рақс байрами. Таллиндан олиб кўрсатилади. 21.00 «Барча жонли нарсалар». Совет биофизикларининг тадқиқотлари ҳақида илмий-оммабоп фильм. 21.15 «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар». 21.30 «Время». 22.05 «Академик Блохинанинг кунлари». Ҳужжатли фильм. 21.15 Хоккей бўйича СССР чемпионати. АСК—МАСК. 2 ва 3-даврлар. Ленинграддан олиб кўрсатилади.

Узбекистон телевидениесининг программалари

I

18.15 Кўрсатувлар программаси. 18.20 «Дарслар тайёрланмайдиган мамлакатда». Мультфильм. 18.40 Болалар учун концерт (рус). 19.10 «Партия турмуши». «Маъмурият фаолиятини контроль қилиш ҳуқуқи. 19.30 «Ахборот (рус.). 19.45 «Ижод саҳифалари». Мирзо Турсунзода. 20.30 «Ахборот». 20.50 М. Тожиев. 5-симфония. Ўзбекистон Давлат симфоник оркестри ижро этади. Дирижёр — Ўзбекистон ССР халқ артисти З. Ҳақназаров. 21.30 Москва «Время». 22.05 «Хирмонингизга барака». 22.20 «Далада ишлаётганлар, Сизлар учун» М. Қориёқубов номли Ўзбек Давлат филармонияси солистларининг концерти. 23.20 «Матсалу қўриқхонаси». Телефильм. 23.45 Кўрсатувлар программаси.

II

18.05 Кўрсатувлар программаси. 18.10 Эстетика асослари. Меҳнат, ахлоқ ва турмуш эстетикаси (рус). 18.50 «Тренировка». Телефильм. 19.00 Сиртдан ўқиётган студентлар учун. Химия. 20.00 Янгиликлар. 20.20 Ўқитувчи экрани. Чет тиллари ўқитувчиларининг методик бирлашмасини ташкил этиш ва унинг иш мундарижаси ҳақида (рус). 20.45 Телевизион новеллалар театри. С. Ражабов. «Тоғлар кўп, дарёлар кўп» (такрорий). 21.30 МТ IV.

21 ОКТЯБРЬ — ЧОРШАНБА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

9.00 «Время». 9.40 Эрталабки гимнастика. 10.05 «Хавфли ёш» Телевизион бадиий фильм. 11.30 «Киносаёҳатчилар клуби». 12.30 Янгиликлар. 15.00 Янгиликлар. 15.20 «Қишлоқдаги оддий иш кунлари». Телевизион ҳужжатли фильмлар программаси. 16.00 «Буратино кўргазмаси». 16.30 Рус тили. 17.00 СССР ва Яман Халқ Демократик республикаси ўртасида дўстлик ҳамда ҳамкорлик тўғрисидаги Шартнома имзоланганлигининг йиллигига. Яман Халқ Демократик Республикаси Давлат ансамблининг концерти. 17.30 «Горнчилар, қаердасиз?».

18.00 «Севимли ўқувчиларинг». Телевизион ҳужжатли фильм. 18.15 Футбол бўйича кубок эгаларининг кубоги. АСК (Ростов-Дон) — «Эйнтрахт» (ГФР). Ростов-Дондан олиб кўрсатилади. Танаффус пайтида (19.00) — Дунё воқеалари». 20.00 А. Михайлов раҳбарлигидаги Марказий телевидение ва Бутуниттифоқ радиоси симфоник эстрада куйлари ҳамда оркестрининг концерти. 20.25 «Атиги икки ой». Телевизион бадиий фильм. 21.30 «Время». 22.05 Футбол бўйича УЕФА кубоги. «Спартак» — «Кайзерслаутерн» (ГФР). В. И. Ленин номли Марказий стадиондан олиб кўрсатилади. 22.45 «Дунё воқеалари».

Марказий телевидениенинг туртинчи программаси

19.30 «Совет Иттифоқига хизмат қиламан!». 10.30 «Халқаро панорама». 21.15 «Тунингиз ҳайрли бўлсин, кичкинтойлар». «Сеҳрли экран». 21.30 «Время». 22.05 «Соқов папка». Бадиий фильм. (Венгрия).

Узбекистон телевидениесининг программалари

I

18.15 Кўрсатувлар программаси. 18.20 «Билмасвой — рассом». Мультфильм. 18.40 «Қувноқлар даврасида». 19.10 «Бизнинг уй». Телефильм. 19.30 «Ахборот» (рус). 19.45 «Ёзувчилар пахтакорлар ҳақида». Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреати Оидин Хожиева сузи. 20.00 «Турмуш ва маданият». 20.30 «Ахборот». 20.50 Лирик концерт. 21.30 Москва. «Время». 22.05 Б. Васильев. «Рўйхатларда йўқ...» Ҳамза номли Ўзбек Давлат академик драма театрининг спектакли. 23.35 «Бугун оламда нима гап?» Халқаро аҳвол кундалиги. 23.50. Кўрсатувлар программаси.

II

18.05 Кўрсатувлар программаси. 18.10 Эстетика асослари. Меҳнат, ахлоқ ва турмуш эстетикаси. 18.50 «Кама тонглари». Телефильм. 19.00 Сиртдан ўқиётган студентлар учун. Физика. 20.00 Янгиликлар. 20.20 «Ижодий изланиш кишилари» (рус). 20.50 Асрлар садоси». Телефильм. 21.00 Сиртдан ўқиётган студентлар учун. Француз тили. 21.30 МТ IV.

«Сельтрансспецстрой» тресги коллективи трест бошқарувчисининг ўринбосари Б. Ғ. Ғафуровга акаси

Собир ҒАФУРОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

4 бет. ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ» («ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ») - орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент—ГСП, Ленин кўчаси, 41. ТЕЛЕФОНЛАР: секретариат — 33-57-02, бўлимлар: партия турмуши —32-53-66; саноат — 32-53-83, қурилиш — 32-58-65; шаҳар хўжалиги —32-57-83. совет қурилиши ва ҳуқуқ — 32-54-19, фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 32-53-10; адабиёт ва санъат — 32-56-81; ахборот —33-28-95; спорт ва ҳарбий-ватанпарварлик ишлари — 32-55-32; хатлар — 33-29-70; эълонлар бўлими —33-81-42; нашриёт диспетчери — 32-78-94; нашриёт телефон станциясининг навбатчилари — 39-90-50

20 ОКТЯБРЬ, 1981 й. Р—03250. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси Тошкент шаҳри. В-2524. Индекс 64691.